Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet.

(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 1—6 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1938) att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för socialdepartementet, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Socialdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 278,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 295,400 kronor.

För nästa budgetår föreslås den ordinarie lagbyråchefsbefattningen ersatt med en ordinarie befattning såsom chef för departementets rättsavdelning med arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet till belopp av 15,000 kronor, vilket innebär en ökning med 3,000 kronor i förhållande till lagbyråchefens nuvarande arvode. Bortsett från en mindre höjning av posten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal föreslås i övrigt endast ändringar, som betingas av fattigvårds- och barnavårdsärendenas överflyttning till socialstyrelsen från och med den 1 januari 1938.

De krävande arbetsuppgifter, som åvila lagbyråchefen, finner utskottet motivera, att denne tillerkännes en högre löneställning än vad för närvarande är fallet. Med hänsyn härtill och till vad föredragande departementschefen i övrigt anfört anser sig utskottet böra tillstyrka, att lagbyråchefstjänsten ombildas till en befattning såsom chef för departementets rättsavdelning med ett arvode enligt 5 § avlöningsreglementet av 15,000 kronor för år. *Utskottet.*

Kungl. Maj:ts förslag i återstående delar har ej heller givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för socialdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	–
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för rättsavdelning, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
5 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 registrator	B 22
Tjänstemän å extra stat.	
2 föredragande i regeringsrätten	B 29;

Anm. Den å ordinarie stat upptagna registratorstjänsten skall hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförde registratorn kvarstår i tjänst.

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	»	180,500
3. Avlöning till en tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis*	»	7,700
4. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*	»	20,300
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. kronor 32,100		
b. Avlöningsförhöjningar m.m., *förslagsvis* kronor 1,500	»	33,600
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	12,100
Summa förslagsanslag	kronor	278,200;

c) till *Socialdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 278,200 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 6 och 7) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 72,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 69,000 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 8—13) att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för socialstyrelsen, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels cck* till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 604,700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 616,400 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att den å övergångsstat uppförda förste aktuariebefattningen med därtill hörande anmärkning utgår ur personalförteckningen samt att motsvarande post i avlöningsstaten bortfaller. Å andra sidan har posten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat uppräknats med ett belopp, motsvarande avlöning för helt år till innehavaren av den förste aktuarietjänst, som enligt nyssberörda anmärkning skulle hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförde förste aktuarien kvarstode i tjänst.

Vidare föreslås, att den nuvarande skyddshemsinspektören från och med nästa budgetår tillerkännes ett personligt lönetillägg av 1,000 kronor för år. I övrigt har anslagsbehovet uppskattats till två gånger de belopp, som beräknats för första halvåret 1938, från och med vilken tid den år 1937 beslutade omorganisationen av socialstyrelsen trätt i kraft.

Såsom i statsverkspropositionen erinrats, uppfördes befattningen som skyddshemsinspektör från och med den 1 juli 1936 å extra stat i lönegraden B 27 samt från och med den 1 januari 1938 å ordinarie stat i samma lönegrad. Då frågan om skyddshemsinspektörens löneställning sålunda helt nyligen varit föremål för statsmakternas prövning, ställer sig utskottet tveksamt till Kungl. Maj:ts förslag att tillerkänna den nuvarande innehavaren av befattningen ytterligare lönetillägg från och med nästa budgetår. Det torde emellertid vara ostridigt, att pågående omläggning av skyddshemsverksamheten ställt och även under den närmaste framtiden kommer att ställa alldeles speciella krav på skyddshemsinspektörens arbetskraft och sakkunskap. Utskottet vill därför *Utskottet.*

icke motsätta sig, att skyddshemsinspektören under omläggningsperioden erhåller någon gottgörelse utöver honom eljest tillkommande löneförmåner. I sådant syfte vill utskottet, som finner den av Kungl. Maj:t föreslagna anordningen med personligt lönetillägg lämna rum för principiella betänkligheter, förorda, att ett belopp av 1,000 kronor ställes till förfogande, att efter Kungl. Maj:ts beprövande användas för beredande av gottgörelse åt skyddshemsinspektören. Skulle erfarenheten giva vid handen, att skyddshemsinspektörens löneställning efter genomförd omorganisation icke är tillfredsställande, lärer densamma få upptagas till omprövning i vanlig ordning under beaktande av samtliga då föreliggande omständigheter.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för socialstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
4 byråchefer	B 30
1 byråchef, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
1 skyddshemsinspektör	B 27
2 förste aktuarier	B 26
1 sekreterare	B 26
1 sekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 byråinspektör	B 24
2 förste aktuarier	B 24
4 sekreterare	B 24
4 aktuarier	B 21
1 notarie	B 21
1 registrator och kassör	B 14
4 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
4 skrivbiträden	B 2
Tjänstemän å extra stat.	
1 byråchef	B 30
2 byrådirektörer	B 28

Befattning	Lönegrad
2 sekreterare	B 24
1 byråinspektör	B 22
2 aktuarier	B 21
2 notarier	B 21;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*			kronor	327,000
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*			»	80,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*			»	15,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:				
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	142,500		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	»	3,200	»	145,700
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*			»	37,000
Summa förslagsanslag			kronor	604,700;

c) till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 604,700 kronor.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 13), vilket innebär en fördubbling av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 13—15) att till Socialstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 154,000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med 115,000 kronor. Enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat hava 14,000 kronor beräknats för reseersättningar, 66,000 kronor för expenser och 40,000 kronor för publikationstryck, varjämte såsom särskilda uppbördsmedel upptagits ett belopp av 5,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås höjning av expensmedlen med 37,000 kronor, varav 12,000 kronor avsetts för ökade tryckningskostnader i anledning av utlänningsärendenas centralisering till styrelsen, 11,000 kronor för anskaffande av en automatisk telefonväxel och för ökade abonnemangsavgifter samt 14,000 kronor för förhyrning av vissa statistikmaskiner m. m. i samband med utarbetandet av lantarbetarstatistiken, fattig- och barnavårdsstatistiken jämte vissa större statistiska specialundersökningar. Slutligen beräknas en höjning av posten till publikationstryck med 2,000 kronor.

Utskottet. Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 154,000 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud. Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar. Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 6—8, sid. 15—17) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud* ett anslag av 18,000 kronor;

b) till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* ett förslagsanslag av 60,000 kronor;

c) till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

7:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 17 och 18) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Arbetsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 72,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 71,700 kronor.

För nästa budgetår räknas med något ökade utgifter för avlöningsförhöjningar och särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		kronor	50,400
2. Avlöning till tjänsteman å extra stat, *förslagsvis*		»	8,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 11,400		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 900	»	12,300
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	1,300
Summa förslagsanslag		kronor	72,000;

b) till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 72,000 kronor.

8:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, sid. 18) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,900 kronor.

9:o) **Arbetsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 18—21) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Arbetsrådet: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 67,300 kronor.

Under nästa budgetår förväntas en ökning i arbetsbördan inträda till följd av de vid 1937 års riksdag beslutade ändringarna i lantarbetstidslagen. På grund därav föreslås delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal höjd med 3,200 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		kronor	28,900
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*		»	19,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 19,000		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 1,600	»	20,600
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	1,400
Summa förslagsanslag		kronor	70,500;

b) till *Arbetsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,500 kronor.

10:o) **Arbetsrådet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, sid. 22) att till Arbetsrådet: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 17,000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 13,000 kronor, varav 8,000 kronor för reseersättningar och 5,000 kronor för expenser.

För nästa budgetår föreslås en höjning av posten till reseersättningar med 4,000 kronor till följd av ökat behov av tjänsteresor vid tillämpningen av lantarbetstidslagen.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 17,000 kronor.

11:o) **Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m. Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 13 och 14, sid. 22—24) att för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa *dels* till Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m. 1,700,000 kronor, *dels och* till Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp 300,000 kronor.

För innevarande budgetår har anvisats ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor till mödrahjälp, vilket anslag är avsett att täcka kostnaderna för ifrågavarande verksamhet under första halvåret 1938.

För nästa budgetår föreslås, att 2,000,000 kronor beräknas för hithörande ändamål samt att — i anslutning till föreslagen ändrad redovisning av vissa anslag, avseende bidrag eller låneunderstöd — beloppet uppdelas å två särskilda anslag med de beteckningar, som ovan angivits.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m.* 1,700,000 kronor,

b) till *Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp* 300,000 kronor.

12:o) **Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 24 och 25), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 200,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

13:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor. Bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor. Bidrag till arbetsledarekurser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 16—18, sid. 26—31) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* ett förslagsanslag av 1,600,000 kronor,

b) till *Bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor* ett anslag av 10,000 kronor,

c) till *Bidrag till arbetsledarekurser* ett anslag av 10,000 kronor.

14:o) **Statens arbetslöshetskommission. Reservarbeten, kontantunderstödsverksamhet m. m. Statliga och kommunala beredskapsarbeten.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 19—21, sid. 31—33) ävensom därtill hörande motioner avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

15:o) **Statens byggnadslånebyrå.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, sid. 33—36) att till Statens byggnadslånebyrå för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 36,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att månadsarvodet till verkställande ledamoten och socialföredraganden höjes med 100 till 400 kronor samt att posten till ersättningar åt kanslipersonal höjes med 2,600 kronor till 9,000 kronor. Däremot föreslås sänkning av posten till dagarvode åt socialföredragande med 700

kronor och posten till ersättning åt ordföranden för mistade avlöningsförmåner med 300 kronor. Vid bifall härtill skulle anslaget i sin helhet komma att höjas med 4,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens byggnadslånebyrå* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

16:o) **Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer. Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden. Bidrag till anordnande av hem för åldringar och änkor. Ersättning åt ortsombud. Ersättning åt riksbanken för dess bestyr med statens bosättningslån. Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar. Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 23—29, sid. 36—41) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

17:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 42), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 15,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 315,000 kronor.

18:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 43 och 44), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 1,900 kronor, avseende anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	77,300
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*		»	37,400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		»	32,400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 14,500		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 700	»	15,200
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	5,700
Summa förslagsanslag		kronor	168,000;

b) till *Försäkringsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 168,000 kronor.

19:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 44) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 10,300 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 9,400 kronor.

20:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar. Yrkesinspektionen: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 33 och 34, sid. 45) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

21:o) **Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, sid. 45 och 46), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 20,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 320,000 kronor.

22:o) **Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 36, sid. 46 och 47) jämte en i ämnet väckt motion avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

23:o) **Bidrag till fiskares försäkring.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, sid. 47 och 48) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till fiskares försäkring* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

24:o) **Utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, sid. 48—50), att till utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 11,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *E. Ericsson* i Sörsjön m. fl. väckt motion, nr 13, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till utbild-

ningskurser för hushållerskor vid skogsarbetarförläggningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 14,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. För ifrågavarande ändamål beviljade 1937 års riksdag i försökssyfte ett anslag av 11,000 kronor. Enligt utskottets mening bör denna försöksverksamhet fullföljas jämväl under nästa budgetår. Med hänsyn till den ringa erfarenhet, som föreligger på området, anser sig utskottet dock icke kunna, på sätt motionsvis yrkats, medverka till en utvidgning av kursverksamheten utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet avstyrker förty det i motionen II: 13 framförda yrkandet om anvisande av ytterligare medel för ändamålet.

Under åberopande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Ericssons i Sörsjön m. fl. förenämnda motion (II: 13), till *Utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 11,000 kronor.

25:o) **Bidrag till föreningen för arbetarskydd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, sid. 50) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till föreningen för arbetarskydd* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

26:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, sid. 51—66) att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för pensionsstyrelsen, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,464,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1,243,300 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att aktuariebefattningen å försäkringsbyråns pensionsavdelning ombildas till en förste aktuarietjänst i lönegraden B 24 samt att å ordinarie stat uppföres en befattning såsom värmeledningsskötare, tillika reparatör, i lönegraden B 8, två kanslibiträdestjänster i lönegraden B 7 och en expeditionsvaktbefattning i lönegraden B 5.

Å övergångsstat kvarstår numera endast en byråchef, vilken föreslås avlönad från en anslagspost, benämnd avlöning till en tjänsteman å övergångsstat och lydande å 11,100 kronor. Anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å extra stat föreslås höjd med 4,000 kronor för avlöning under helt år av en förste aktuarie å sjukkassebyrån, vilken överflyttats till styrelsen från och med den 1 januari 1938. Å andra sidan har anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, sänkts med 3,900 kronor.

Delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal föreslås höjd med 147,700 kronor, varav 40,000 kronor för mera tillfällig personalförstärkning i anledning av den nya lagstiftningen om dyrortsgraderade folkpensioner och barnbidrag samt för vissa på sjukkassebyrån ankommande utredningsarbeten. I övrigt hänför sig höjningen av denna delpost huvudsakligen till ökat behov av arbetskraft för mera stadigvarande ändamål, varjämte avlöningarna till personalen å sjukkassebyrån beräknats för helt budgetår. Slutligen föreslås höjning av delposten till avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal ävensom av anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med respektive 4,500 och 20,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *G. Arnemark m. fl.* väckt motion, nr 253, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de fyra tjänster såsom sekreterare och biträdande ledamöter å pensionsstyrelsens sjukvårdsbyrå, vilka nu äro placerade i lönegrad B 24, i stället skola uppföras i lönegrad B 26, varav en å ordinarie och tre å extra stat.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Å pensionsstyrelsens sjukvårdsbyrå äro för närvarande anställda en sekreterare och biträdande ledamot å extra stat i lönegraden B 26 samt fyra sekreterare och biträdande ledamöter i lönegraden B 24, varav en å ordinarie och tre å extra stat. Det i motionen II: 253 framställda yrkandet avser, att sistnämnda fyra sekreteraretjänster skulle uppflyttas till lönegraden B 26. Utskottet vill för sin del icke bestrida, att vissa skäl kunna åberopas för en dylik uppflyttning. Utskottet vill emellertid samtidigt erinra därom, att en allmän översyn av de statliga befattningshavarnas löneställning avsetts komma till stånd i samband med nu pågående avlöningsrevision. I betraktande härav och då definitiv ställning ännu icke tagits till frågan om ordnandet av pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka den föreliggande motionen.

Däremot synes utskottet hinder icke möta att tillstyrka den av Kungl. Maj:t föreslagna förändringen av en aktuarietjänst å försäkringsbyråns pensionsavdelning till en förste aktuariebefattning i lönegraden B 24 med hänsyn till de skärpta krav på arbete och kompetens, som numera äro förbundna med ifrågavarande befattning. Inrättandet av en ordinarie tjänst såsom värmeledningsskötare, tillika reparatör, i lönegraden B 8, två ordinarie kanslibiträdesbefattningar i lönegraden B 7 ävensom en ordinarie expeditionsvaktstjänst i lönegraden B 5 anser sig utskottet jämväl kunna tillstyrka.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Arnemarks m. fl. förenämnda motion (II: 253),

a) godkänna följande personalförteckning för pensionsstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
6 byråchefer	B 30
3 byrådirektörer och biträdande ledamöter	B 28
1 byrådirektör	B 28
9 sekreterare och biträdande ledamöter	B 26
1 sekreterare och ombudsman	B 26
3 förste aktuarier	B 26
1 sekreterare och biträdande ledamot	B 24
2 sekreterare	B 24
1 förste aktuarie	B 24
12 aktuarier	B 21
1 bokhållare	B 17
1 kassör	B 14
1 materialförvaltare	B 13
2 kansliskrivare	B 11
7 kontorister	B 9
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör	B 8
1 förste expeditionsvakt	B 7
27 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
93 kontorsbiträden	B 4
8 skrivbiträden	B 2
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 byråchef	B 30
Tjänstemän å extra stat.	
1 sekreterare och biträdande ledamot	B 26
3 sekreterare och biträdande ledamöter	B 24
1 förste aktuarie	B 24
1 aktuarie	B 21

Anm. En av de å ordinarie stat upptagna byrådirektörs- och biträdande ledamotstjänsterna skall hållas obesatt, så länge byråchefen å övergångsstat kvarstår i tjänst.

b) godkänna följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Befattning		Lönegrad
Avlöningsstat.		
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	779,600
2. Avlöning till en tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis*	»	11,100
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*	»	47,700
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*	»	56,100
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. ... kronor 430,000		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 40,000	»	470,000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	100,000
Summa förslagsanslag	kronor	1,464,500;

c) till *Pensionsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,464,500 kronor.

27:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, sid. 66—69) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 252,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 225,400 kronor.

28:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 69 och 70) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 225,000 kronor.

29:o) **Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m. Barnbidrag.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 43 och 44, sid. 70—73) att för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa *dels* till Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m. 138,500,000 kronor, *dels och* till Barnbidrag 16,400,000 kronor.

I gällande riksstat har för ifrågavarande ändamål anvisats ett förslagsanslag å 135,500,000 kronor, benämnt Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m., avsett även för barntillägg och barnbidrag. Genom lagstiftningen om barnbidrag har det i 43 § folkpensioneringslagen upptagna stadgandet om barntillägg åt invalida personer erhållit karaktär av övergångsbestämmelse. Några nya beslut om barntillägg avses icke tillkomma, och i den mån barnbidrag

beviljas skola barntilläggen indragas. För nästa budgetår beräknas 154,900,000 kronor åtgå för samtliga nu nämnda ändamål. Beloppet föreslås uppdelat å två särskilda anslag med de beteckningar, som ovan angivits.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.* 138,500,000 kronor,

b) till *Barnbidrag* 16,400,000 kronor.

30:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, sid. 73—75) att till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 2,900,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2,800,000 kronor, varav 2,500,000 kronor beräknats för individuell verksamhet samt 300,000 kronor för allmän verksamhet till förebyggande och hävande av invaliditet eller befrämjande av folkhälsan. Av sistnämnda belopp hava 225,000 kronor avsetts till bidrag till anordnande av mindre badanläggningar å landsbygden och 75,000 kronor till annan allmän verksamhet, främst inrättande av semester- och vilohem. Däremot lämnar pensionsstyrelsen icke bidrag till driften av dylika hem.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena, nr 22, inom första kammaren av herr *Nils Andersson m. fl.* och den andra, nr 43, inom andra kammaren av herr *W. Annér m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1938/39 måtte anvisa sådant belopp, att för bidrag till mindre folk- och skolbad å landsbygden kunde avses minst 300,000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen I: 22.

Utskottet. Vid beräknandet av ifrågavarande anslag har departementschefen, som icke tagit ställning till det av tillkallade sakkunniga den 3 juli 1937 avgivna betänkandet angående pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet, utgått från att denna verksamhet skall under nästa budgetår bedrivas enligt i huvudsak samma linjer som hittills. Därvid har dock det för den »allmänna» verksamheten avsedda beloppet begränsats till 200,000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en sänkning med 100,000 kronor.

I nu föreliggande motioner har understrukits angelägenheten av att pensionsstyrelsen beredes vidgade möjligheter att tillgodose den alltjämt ökade efterfrågan å statsbidrag till anordnande av mindre badanläggningar å lands-

bygden. Utskottet finner ock vissa skäl tala för ett tillmötesgående av motionärernas önskemål. I betraktande av det läge, vari frågan om styrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet befinner sig, anser sig utskottet dock icke kunna i vidare mån tillstyrka bifall till de i ämnet väckta motionerna, än att utskottet förordar, att för ändamålet beräknas ett belopp av ytterligare 50,000 kronor.

Vid bifall härtill bör anslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet uppföras med 2,950,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt herr N. Anderssons m. fl. och herr Annérs m. fl. förenämnda motioner (I: 22 och II: 43), till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 2,950,000 kronor.

31:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, sid. 76 och 77), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 700,000 kronor.

32:o) **Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 77) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 106,000 kronor.

33:o) **Bidrag till sjukkassor.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, sid. 78 och 79), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 2,150,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sjukkassor* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,450,000 kronor.

34:o) **Moderskapspenning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49, sid. 79—81) att till Moderskapspenning för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 4,900,000 kronor.

För innevarande budgetår har till moderskapsunderstöd och moderskapspenning anvisats ett förslagsanslag å 3,100,000 kronor, därvid beräknats omkring 1,300,000 kronor för moderskapsunderstöd, 1,750,000 kronor för moder-

skapspenningar och 50,000 kronor såsom vederlag till centralsjukkassorna för biträde vid handhavandet av hithörande verksamhet. Bestämmelserna om moderskapsunderstöd hava upphävts genom förordningen den 11 juni 1937 (nr 338) om moderskapspenning, vilken trätt i kraft den 1 januari 1938. Anslagsbehovet för moderskapspenning och för vederlag till centralsjukkassorna uppskattas för nästa budgetår till 4,900,000 kronor.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Moderskapspenning* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 4,900,000 kronor.

35:o) **Ersättning åt blinda m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, sid. 81 och 82), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt blinda m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,600,000 kronor.

36:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 82 och 83) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

37:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52, sid. 83—85) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 244,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 240,200 kronor. För nästa budgetår har delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal föreslagits höjd med 3,700 kronor i anledning av den vid 1937 års riksdag beslutade arbetstidsbegränsningen vid anstalterna. Samtidigt har anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän med hänsyn till postens belastning höjts med 600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	186,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		»	7,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 44,400		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 4,300	»	48,700
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	1,500
Summa förslagsanslag		kronor	244,500;

b) till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 244,500 kronor.

38:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, sid. 85 och 86), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 35,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 220,000 kronor.

39:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54, sid. 87—92) att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser utvidgning av anstalternas vattenverk, anordnande av vissa avloppsledningar och uppförande av ny toalettbyggnad. Kostnaderna för de olika arbetena hava beräknats till respektive 22,000, 87,000 och 11,000 kronor eller tillhopa 120,000 kronor. Arbetena beräknas i sin helhet kunna fullbordas under nästa budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av herrar *A. Andersson* i Falkenberg och *M. Andersson* i Igelboda väckt motion, nr 170, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning angående upprättandet av en ny statsanstalt för manliga alkoholister samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kunde giva anledning,

dels och en inom andra kammaren av herr *H. Hallén* väckt motion, nr 239, vari föreslagits, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om nedläggande av alkoholistavdelningen vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö samt uppförande av ny alkoholistanstalt, inrymmande sluten avdelning för sinnessjuka eller eljest abnorma alkoholister, som icke lämpa sig för öppen anstaltsvård.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisar utskottet till motionerna.

Utskottet. Den förebragta utredningen synes utskottet giva vid handen, att nuvarande anstalter vid Svartsjö äro behäftade med betydande brister i skilda hänseenden och kräva en omfattande modernisering, därest fullt tillfredsställande vårdförhållanden skola kunna åvägabringas. Med hänsyn till pågående utredning rörande behandlingen av s. k. lättjefulla förbrytare och av lösdrivare har föredragande departementschefen emellertid icke ansett sig böra nu framlägga en fullständig plan för anstalternas renovering utan begränsat sig till att förorda åtgärder, som icke äro ägnade att föregripa resultatet av nämnda utredning. Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning i detta hänseende. De till omedelbart utförande föreslagna arbetena och de för desamma beräknade kostnaderna hava ej heller givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker förty Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad härefter angår motionerna II: 170 och 239, förtjäna enligt utskottets uppfattning de däri framförda synpunkterna otvivelaktigt att beaktas i förevarande sammanhang. Då emellertid utskottet har anledning antaga, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad å de i motionerna berörda spörsmålen, anser utskottet icke erforderligt, att särskild framställning i ämnet göres från riksdagens sida.

Under åberopande härav får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor;

b) att herrar Anderssons i Falkenberg och Anderssons i Igelboda samt herr Halléns förenämnda motioner (II: 170 och 239) må anses besvarade genom vad utskottet anfört.

40:o) **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, sid. 92—95), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en sänkning av delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal med 3,100 kronor och en höjning av delposten till avlöningsförhöjningar m. m. till samma personal med 1,100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor 68,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		» 7,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 19,000	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 3,000	» 22,000
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		» 600
Summa förslagsanslag		kronor 97,700;

b) till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 97,700 kronor.

41:o) **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, sid. 95—97) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 126,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 106,000 kronor.

42:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, sid. 97—100), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 2,700 kronor av anslagsposten till grundavlöningar till övrig icke-ordinarie personal i anledning av den år 1937 beslutade arbetstidsförkortningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	69,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		»	5,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 24,900		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 1,500	»	26,400
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	300
Summa förslagsanslag		kronor	101,300;

b) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 101,300 kronor.

43:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, sid. 100 och 101), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 7,400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 135,000 kronor.

44:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59, sid. 101—105) att till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Till byggnadsarbeten vid Venngarnsanstalten har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 23,000 kronor, avsett för modernisering av de sanitära anläggningarna och inrättande av en särskild mottagnings- och isoleringsavdelning.

Vid 1937 års riksdag förutsattes, att för fullföljande av dessa arbeten skulle för budgetåret 1938/39 anvisas ytterligare 20,000 kronor. På grund av prisstegringen å byggnadsmaterialier erfordras emellertid ytterligare 16,000 kronor för ändamålet. Kungl. Maj:t föreslår därför, att till dessa arbetens utförande beräknas ett belopp av 36,000 kronor för nästa budgetår.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t, att medel anvisas för dels omläggning av värmesystemet i den stora anstaltsbyggnaden m. m., dels ock uppförande av två nya bostadshus för gift personal vid anstalten. Kostnaderna härför beräknas till 109,000 respektive 58,000 kronor.

Kostnaderna för samtliga byggnadsarbeten, 203,000 kronor, föreslås fördelade å två budgetår, varav 100,000 kronor för nästa budgetår.

Behovet av de föreslagna arbetena synes utskottet tillfredsställande ådagalagt. Utskottet har uppmärksammat, att kostnaderna för uppförande av personalbostäder vid Venngarn beräknats högre än motsvarande kostnader vid Svartsjö. Genom anlitande i större utsträckning av personalens och de intagnas arbetskraft böra byggnadskostnaderna kunna nedbringas. Utskottet vill dock av denna anledning icke ifrågasätta en nedsättning av det för nästa budgetår äskade anslaget, enär utskottet förutsätter, att berörda förhållande likväl beaktas. Då utskottet i övrigt icke har något att erinra mot de beräknade kostnaderna och sättet för deras bestridande, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

45:o) **Bidrag till frälsningsarméns räddningshem. Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 60 och 61, sid. 105—109) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Bidrag till frälsningsarméns räddningshem* ett anslag av 6,000 kronor,

b) till *Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter* ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

46:o) **Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62, sid. 109—111) att *dels* medgiva, att till erkända alkoholistanstalten Hagbyhemmet ävensom till den nya erkända alkoholistanstalt för kvinnor, vilken kan komma att inrättas, må för budgetåret 1938/39 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre 1 krona för dag och vårdplats än även med högst 3 kronor 25 öre för dag och vårdad person, *dels ock* till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 725,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 670,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *A. Andersson* i Falkenberg och *M. Andersson* i Igelboda väckt motion, nr 169, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att till erkända alkoholistanstalter må utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre 2 kronor för dag och vårdplats än även högst 2 kronor 25 öre för dag och vårdad person.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet vill icke bestrida, att vissa skäl tala till förmån för motionärernas framställning. Den väckta frågan om ändrade grunder för statsbidrag till ifråga- *Utskottet.*

varande anstalter synes emellertid utskottet vara av den art, att den i första hand bör prövas av Kungl. Maj:t. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herrar Anderssons i Falkenberg och Anderssons i Igelboda förenämnda motion (II: 169),

a) medgiva, att till erkända alkoholistanstalten Hagbyhemmet ävensom till den nya erkända alkoholistanstalt för kvinnor, vilken kan komma att inrättas, må för budgetåret 1938/39 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre 1 krona för dag och vårdplats än även med högst 3 kronor 25 öre för dag och vårdad person;

b) till *Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 725,000 kronor.

47:o) **Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, sid. 111), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

48:o) **Resor vid tvångsinternering av alkoholister.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, sid. 111 och 112), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 2,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 13,000 kronor.

49:o) **Interneringskostnader i vissa fall.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, sid. 112) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

50:o) **Länsnykterhetsnämnderna. Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 66 och 67, sid. 112 och 113) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

51:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, sid. 114 och 115) att *dels* godkänna av departementschefen förordad ändring i avlöningsstaten för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, *dels ock* till Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 66,800 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 65,800 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att medel anvisas för anställande, då så erfordras, av tillfälligt biträde åt fattigvårds- och barnavårdskonsulent med uppgift att fullgöra en del av de göromål, vilka skulle ankomma på konsulenten men icke av honom medhinnas. I anslutning härtill har delposten till vikariatsersättningar höjts med 1,000 kronor och erhållit en något ändrad benämning.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) medgiva, att den i avlöningsstaten för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter upptagna delposten till vikariatsersättningar å förslagsvis 4,450 kronor må utbytas mot en delpost till vikariatsersättningar m. m. å förslagsvis 5,450 kronor samt att i anledning härav anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må höjas från 51,600 kronor till 52,600 kronor och statens slutsumma från 65,800 kronor till 66,800 kronor;

b) till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 66,800 kronor.

52:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, sid. 115 och 116) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 38,000 kronor.

53:o) **Fattigvård i allmänhet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, sid. 116 och 117), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 300,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,800,000 kronor.

54:o) **Barnavård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, sid. 117) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor.

55:o) **Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, sid. 118), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

56:o) **Fattigvård och barnavård för lappar. Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 73 och 74, sid. 118—120) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Fattigvård och barnavård för lappar* ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

b) till *Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* ett anslag av 15,000 kronor.

57:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, sid. 120) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 105,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

58:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76, sid. 120—122) att till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,500,000 kronor.

Enligt lagen den 18 juni 1937 (nr 383) om förskottering av underhållsbidrag till barn, vilken trätt i kraft den 1 januari 1938, äger barn, vars fader enligt rättens beslut eller skriftligt, av två personer bevittnat avtal är pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet utgiva underhållsbidrag till barnet, att, sedan förfallodag för bidraget förflutit utan att bidraget guldits, under vissa villkor av allmänna medel erhålla förskott å bidraget, s. k. bidragsförskott.

Bidragsförskott beviljas och utbetalas av barnavårdsnämnden. Utgift för bidragsförskott bestrides, i den mån ersättning ej kunnat uttagas av den underhållsskyldige, till tre fjärdedelar av statsverket och till en fjärdedel av den kommun, vars barnavårdsnämnd beviljat förskottet.

Gottgörelse av statsverket för utgivna bidragsförskott beviljas av länsstyrelsen. Ansökning, avseende barnavårdsnämnds kostnader under visst kalenderår, skall göras före utgången av kalenderåret näst efter det, då förskott utgivits, där ej länsstyrelsen medgivit, att i fråga om förskott för visst barn ansökning må göras senare.

I Kungl. Maj:ts proposition den 19 mars 1937, nr 276, uppskattades den totala årliga kostnaden för bidragsförskotten till 6,400,000 kronor, varav på staten skulle falla tre fjärdedelar eller 4,800,000 kronor. Då lagen trätt i tillämpning först den 1 januari 1938, har något anslag för gäldande av statens hithörande kostnader icke varit erforderligt för löpande budgetår. För budgetåret 1938/39 förväntas statens kostnader för ändamålet komma att avsevärt understiga den beräknade årskostnaden av 4,800,000 kronor. Med hänsyn därtill anses tillfyllest, att för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av 2,500,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,500,000 kronor.

59:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77, sid. 122—126) att till Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 170,000 kronor.

Ifrågavarande utgifter hava hittills bestritts från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till skyddsuppfostran, från vilket anslag gäldas även andra av statsmedel bekostade utgifter för vård å skyddshem. Från och med nästa budgetår föreslås emellertid, att statens olika utgifter för vård å skyddshem skola bestridas från skilda för ändamålet anvisade anslag. I samband därmed förordas, att till bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. uppföres ett särskilt anslag av förslagsanslags natur. Från detta skulle gäldas, dels statsbidrag, vilket jämlikt kungörelsen den 24 september 1937 (nr 862) utgår till barnavårdsnämnd för barn, som före fyllda aderton år omhändertagits för skyddsuppfostran men ej är skyddshemselev, dels ock ersättning, som enligt 63 § 2 stycket barnavårdslagen kan tillkomma kommun för utgift, som kommunen haft för skyddsuppfostran av personer i åldern 18—21 år i de fall, då dessa personer icke intagits å skyddshem. Sistnämnda lagrum förutsättes därvid kunna tolkas så vidsträckt, att ersättning till vederbörande kommun kan utbetalas även där utgiften haft form av arvode till av barnavårdsnämnd utsedd övervakare för person, som omhändertagits för skyddsuppfostran. Däremot kan enligt gällande bestämmelser ersättning icke utgå för kostnader, som kommun haft för förebyggande

åtgärder med avseende å ifrågavarande personer i åldern mellan 18 och 21 år. På grund av framställning från svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet föreslår emellertid Kungl. Maj:t, att barnavårdsnämnd erhåller rätt till bidrag av statsmedel även för kostnader för dylika åtgärder, i den mån kostnaderna utgjorts av arvoden till av nämnden förordnad övervakare, dock under förutsättning att utgifterna för ändamålet befinnas skäliga.

Utgifterna under det nya anslaget uppskattas för nästa budgetår till 170,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 170,000 kronor.

60:o) **Bidrag till barnhusen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, sid. 126) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnhusen* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 115,900 kronor.

61:o) **Statens skyddshem: Avlöningar. Statens skyddshem: Omkostnader. Bidrag till vissa skyddshem m. m. Utbildning av skyddshemspersonal. Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl. Uppförande av anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 79—84, sid. 127—129) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

62:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar. Medicinalstyrelsen: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 85 och 86, sid. 130) ävensom en därtill hörande motion avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

63:o) **Sinnessjuknämnden: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87, sid. 131—134) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Sinnessjuknämnden: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 17,800 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 15,000 kronor.

Kungl. Maj:t föreslår en höjning av arvodena till dels ordföranden och dennes ställföreträdare med 10 kronor för sammanträdesdag, dels de båda

psykiatriskt sakkunniga ledamöterna och deras suppleanter med 5 kronor för sammanträdesdag, dels ock sekreteraren och dennes vikarie med respektive 1,800 kronor och 150 kronor för år. Den sammanlagda kostnaden härför beräknas till 2,800 kronor för år.

Den i statsverkspropositionen förebragta utredningen synes utskottet klart ådagalägga, att sinnessjuknämndens arbetsbörda under de senaste fem åren avsevärt ökat såväl kvantitativt som kvalitativt. Med hänsyn härtill finner utskottet skäligt, att ordföranden, de två psykiatriskt sakkunniga ledamöterna och sekreteraren, på vilka större delen av den ökade arbetsbördan fallit, ävensom deras ersättare tillerkännas någon förhöjning av dem nu tillkommande arvoden. Vad Kungl. Maj:t därutinnan föreslagit giver utskottet icke anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		kronor 15,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 2,400	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 200	» 2,600
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänsteman, *förslagsvis*		» 200
Summa förslagsanslag		kronor 17,800;

b) till *Sinnessjuknämnden: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 17,800 kronor.

64:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader. Svenska farmakopékommittén.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 88 och 89, sid. 134—136) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Sinnessjuknämnden: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor,

b) till *Svenska farmakopékommittén* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

65:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Statens bakteriologiska labora-

torium: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 232,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 225,000 kronor. För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t, att medel beräknas för anställande av två icke-ordinarie laboratoriebiträden i 6:e lönegraden och ett icke-ordinarie biträde i 2:a lönegraden. Kostnaden härför uppskattas till 7,000 kronor.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkända följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	92,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	52,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*	»	76,500
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	11,000
Summa förslagsanslag	kronor	232,000;

b) till *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 232,000 kronor.

66:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, sid. 141 och 142), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 40,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 296,000 kronor.

67:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning m. m. av nybyggnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92, sid. 142—145) att till Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning m. m. av nybyggnad för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har 1936 års riksdag anvisat 300,000 kronor. Av detta belopp hava emellertid, jämlikt medgivande av 1937 års riksdag,

30,000 kronor tagits i anspråk för vissa återstående kompletteringsarbeten vid laboratoriet. För nästa budgetår anses en förstärkning av anslaget med 80,000 kronor erforderlig.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning m. m. av nybyggnad* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

68:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, sid. 145—149) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 44,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 37,400 kronor.

För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t, att medel beräknas dels för höjning av ett assistentarvode från 4,500 till 6,500 kronor, dels ock för anställande av ett extra ordinarie laboratoriebiträde i 7:e lönegraden och ett extra ordinarie kontorsbiträde i 4:e lönegraden.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	14,400
2. Avlöning till tjänsteman å extra stat, *förslagsvis*		»	8,000
3. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t		»	6,500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 13,500		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 300	»	13,800
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	1,500
Summa förslagsanslag		kronor	44,200;

b) till *Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 44,200 kronor.

69:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, sid. 149 och 150), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 2,500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

70:o) **Statens farmacevtiska laboratorium: Avlöningar. Statens farmacevtiska laboratorium: Omkostnader. Statens farmacevtiska laboratorium: Inredning och utrustning av nya lokaler.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 95—97, sid. 150 och 151) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

71:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98, sid. 151—154) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/39, dels ock till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,010,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2,965,000 kronor. För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t, att anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat uppräknas med 45,000 kronor på grund därav, att för de tio nya provinsialläkartjänster, vilka jämlikt riksdagens medgivande må inrättas från och med 1938 års ingång, under innevarande budgetår beräknas avlöning endast under ett halvt år.

Beträffande övriga anslagsposter ifrågasättes ingen annan ändring, än att dels den för tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare uppförda delposten å 1,500 kronor nedsättes med 400 kronor, dels ock den till avlöning åt civila läkarstipendiater upptagna delposten å 8,000 kronor för avrundning av anslagets slutsumma höjes till 8,400 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *D. Hansén m. fl.* väckt motion nr 46, vari hemställts, att medel måtte anvisas för inrättande av ytterligare 10 provinsialläkartjänster från och med den 1 juli 1938 samt att till följd härav avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. måtte från och med budgetåret 1938/39 höjas med 90,000 kronor.

Ifråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Av statsverkspropositionen framgår, att departementschefen — i avbidan på slutförandet av pågående utredning rörande rikets indelning i provinsialläkardistrikt — icke ansett sig kunna tillstyrka en av medicinalstyrelsen gjord framställning om beräknande av medel för ytterligare 20 ordinarie provinsialläkare under nästa budgetår. Såsom motionärerna framhållit, finnes emellertid alltjämt ett trettiotal extra provinsialläkartjänster, beträffande vilka behovet får anses vara tillfredsställande klarlagt. I likhet med motionärerna finner utskottet det vara ett rimligt krav, att staten snarast övertager vederbörande landstings och kommuners kostnader för dessa tjänster genom deras överförande å ordinarie stat. Av medicinalstyrelsens nyssberörda framställning framgår ock, att hinder för ett tillgodoseende i begränsad utsträckning av detta krav icke behöver möta med hänsyn till resultatet av styrelsens förenämnda utredning. Utskottet anser sig därför böra såtillvida förorda bifall till den i ämnet väckta motionen, att medel anvisas för avlöning av ytterligare 10 ordinarie provinsialläkartjänster från och med den 1 januari 1939. *Utskottet.*

Vid bifall härtill bör den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat höjas med (10 × 4,500) 45,000 kronor till 2,990,000 kronor.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herr Hanséns m. fl. förenämnda motion (I: 46),

a) godkänna följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat (förste provinsialläkare och provinsialläkare), *förslagsvis*			kronor	2,990,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:				
a. Arvoden till biträdande förste provinsialläkare	kronor	11,600		
b. Avlöning åt civila läkarstipendiater, *förslagsvis*	»	8,400	»	20,000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän:				
a. Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa förste provinsialläkare, *förslagsvis*	»	800		
b. Tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare	»	1,100		
c. Ersättning till förste provinsialläkare för vissa expenser	»	43,100	»	45,000
Summa förslagsanslag			kronor	3,055,000;

b) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,055,000 kronor.

72:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, sid. 154 och 155), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 25,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 165,000 kronor.

73:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 100, sid. 155 och 156) jämte en i ämnet väckt motion avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed anmäles.

74:o) **Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101, sid. 156 och 157) att till Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

Utskottet. Under punkt 73:o) härovan har utskottet, med anledning av en i ämnet väckt motion, tillstyrkt anvisande av medel till avlöning åt ytterligare 10 ordinarie provinsialläkare från och med den 1 januari 1939. Utskottet har därmed närmast avsett att under nästa budgetår möjliggöra en överföring till ordinarie stat av ett motsvarande antal, för ändamålet lämpade extra provinsialläkartjänster. Bifalles utskottets förslag i denna del, torde medelsanvisningen under förevarande anslagspunkt kunna något begränsas, förslagsvis till 15,000 kronor.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

75:o) **Statens sinnessjukhus: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102, sid. 157—168) att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för statens sinnessjukhus, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sinnessjukhus, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels och* till Statens sinnessjukhus: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,900,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 15,185,000 kronor.

För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t, att å ordinarie stat inrättas dels en ny överläkartjänst av 3:e klass vid Frösö sjukhus, dels ock en ny översköterskетjänst vid S:ta Maria sjukhus. Vidare föreslår Kungl. Maj:t, att posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjes med 400 kronor för tjänstgöring å s. k. fast avdelning samt 600 kronor motsvarande arvoden under ett halvt år till två hjälpverksamhetsläkare.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har i första hand beräknats medel för anställande av en e. o. föreståndersk av andra klass för familjevården vid Källshagens sjukhus samt viss ytterligare sjukvårdspersonal å de oroliga avdelningarna vid Restads sjukhus och S:t Jörgens sjukhus. Därjämte har medel beräknats för anställande av personal enligt sedvanliga grunder vid de nyinrättade provisoriska sekundärsjukhusen i Enköping och Mjölby ävensom för viss annan icke-ordinarie personal. Kostnaden härför uppskattas till 74,700 kronor.

Tillika föreslås, att arbetstiden för sinnessjukhusens vård- och ekonomipersonal begränsas till 48 timmar per vecka, att träda i kraft successivt med början från 1939 års ingång. Ett genomförande av denna arbetstidsreglering beräknas kräva nyanställande av 119 manliga och 172 kvinnliga sjukvårdsfunktionärer, 26 ekonomister och viss annan personal, samtliga såsom icke-ordinarie befattningshavare. Kostnaderna härför uppskattas till omkring 260,000 kronor under nästa budgetår. Härutöver föreslås en uppräkning av ifrågavarande anslagspost med hänsyn till belastningen under sistförflutna budgetår med 190,000 kronor.

Slutligen har posten till särskilda löneförmåner för ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän höjts med 61,900 kronor, huvudsakligen motsvarande beräknade merutgifter för provisoriskt lönetillägg under nästa budgetår.

Sammanlagt innebär Kungl. Maj:ts förslag en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 715,000 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en överläkartjänst av 3:e klass vid Frösö sjukhus samt en översköterskетjänst vid S:ta Maria sjukhus, båda å ordinarie stat, finner sig utskottet böra tillstyrka. Detsamma gäller den föreslagna höjningen av posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Frågan om arbetstidens reglering för sinnessjukhusens vård- och ekonomipersonal var, såsom i statsverkspropositionen erinrats, föremål för statsmakternas prövning senast år 1936, då riksdagen medgav, att arbetstiden finge begränsas till 218 timmar per 30 dagar för den personal, vilken icke redan åtnjöte kortare arbetstid. Sedermera har emellertid principen om 48 timmars arbetstid per vecka utvidgats att omfatta nya personalgrupper. Med hänsyn härtill och då bärande skäl icke kunna anföras för att låta sinnessjukhusens personal i arbetstidshänseende intaga en sämre ställning, anser sig utskottet böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag jämväl i förevarande del.

Utskottet förutsätter emellertid, att i samband med arbetstidsregleringens genomförande alla förefintliga möjligheter till en rationell planläggning av

personalens tjänstgöringstid och till effektivisering av arbetet prövas och tillvaratagas i syfte att undvika en alltför stor utökning av personalen. Om så sker, torde en icke oväsentlig begränsning av den i statsverkspropositionen beräknade personalkostnaden kunna åvägabringas. I enlighet med denna uppfattning och då arbetstidsregleringen är avsedd att träda i tillämpning successivt, anser sig utskottet kunna förorda, att det för ändamålet beräknade beloppet begränsas till 200,000 kronor samt att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, från vilken post kostnaderna för personalförstärkningen skulle bestridas, underkastas motsvarande reduktion.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens sinnessjukhus:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
I. Läkarpersonal.	
15 överläkare av 1:a klass	B 29
18 förste läkare	B 28
6 överläkare av 2:a klass	B 28
19 överläkare av 3:e klass	B 27
37 andre läkare	B 26
II. Kontorspersonal.	
4 sysslomän av 1:a klass	B 24
10 sysslomän av 2:a klass	B 22
9 sysslomän av 3:e klass	B 21
17 bokhållare	B 15
23 kassörer	B 11
14 kameralbiträden	B 8
15 kanslibiträden	B 7
6 kontorsbiträden	B 4
III. Sjukvårdspersonal.	
20 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
32 föreståndersko av 1:a klass	B 12
17 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
158 överskötare	B 8
40 föreståndersko av 2:a klass	B 7
1,068 skötare	B 6
343 översköterskor	B 6
1,306 sköterskor	B 3

Befattning	Lönegrad
IV. Ekonomipersonal.	
14 maskinmästare av 1:a klass	B 14
8 maskinmästare av 2:a klass	B 12
8 befallningsmän	B 10
37 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
19 maskinister av 1:a klass	B 10
19 trädgårdsmästare	B 10
116 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
24 maskinister av 2:a klass	B 8
16 köksföreståndersko av 1:a klass	B 7
12 magasinsföreståndare	B 7
23 arbetsföreståndersko	B 6
13 bageriföreståndersko	B 6
10 chaufförer	B 6
13 eldare av 1:a klass	B 6
8 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
100 hantverkare	B 6
7 köksföreståndersko av 2:a klass	B 6
23 post- och stadsbud	B 6
18 tvättföreståndersko av 1:a klass	B 6
96 eldare av 2:a klass	B 5
28 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
18 närmaste biträden till köksföreståndersk a	B 5
23 yttre nattvakter	B 5
9 närmaste biträden till bageriföreståndersk a	B 3
4 tvättföreståndersko av 2:a klass	B 3
17 närmaste biträden till tvättföreståndersk a	B 3
41 sömmersko eller väversko	B 3;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sinnessjukhus, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	11,150,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	88,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*	»	4,457,100
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	144,000
Summa förslagsanslag	kronor	15,840,000;

c) till *Statens sinnessjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,840,000 kronor.

76:o) **Statens sinnessjukhus: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, sid. 168—170), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 400,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sinnessjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 10,750,000 kronor.

77:o) **Utrustning av nya sinnessjukhus.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, sid. 170 och 171) och under erinran, att för innevarande budgetår 180,000 kronor anvisats för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning av nya sinnessjukhus* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

78:o) **Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, sid. 172), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 15,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 175,000 kronor.

79:o) **Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, sid. 172—174), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 400,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,700,000 kronor.

80:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka. Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 107 och 108, sid. 174 och 175) att för budgetåret 1938/39 anvisa *dels* till bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka ett reservationsanslag av 300,000 kronor, *dels och* till bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka ett förslagsanslag av 350,000 kronor.

Ifrågavarande anslag äro i gällande riksstat uppförda med respektive 200,000 och 300,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *T. Wolgast* väckt motion, nr 90, vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i kungörelserna den 4 juni 1937 (nris 296 och 297), att det skulle bero på Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall bevilja statsbidrag till ett större antal vårdplatser för lättskötta sinnessjuka än som motsvarar 1 promille av befolkningen inom respektive landstings och stads område.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Gällande grunder för statsbidrag till ifrågavarande anstalter fastställdes så sent som föregående år. Anledning synes utskottet föreligga att avvakta någon tids ytterligare erfarenhet, innan en jämkning i motionens syfte överväges. Utskottet finner sig därför icke kunna tillstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen. *Utskottet.*

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

b) till *Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* ett förslagsanslag av 350,000 kronor.

II:o) att herr Wolgasts förenämnda motion (II: 90) icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

81:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, sid. 176—179), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 2,400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas under budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal:
   a. Lön och tjänstgöringspenningar, *förslagsvis* ..... kronor 17,750

Avlöningsstat.

	Lön			Tjänstgöringspenningar	Summa
	Oreducerat belopp	Pensionsavgift motsvarande belopp	Reducerat belopp		
1 föreståndare	2,300	100	2,200	1,200	3,400
1 lärare	1,600	50	1,550	1,000	2,550
1 lärarinna	1,400	50	1,350	800	2,150
1 räkenskapsförare	1,050	50	1,000	600	1 600
1 vårdare	1,000	25	975	500	1,475
1 »	1,000	25	975	500	1,475
1 arbetsledare	1,000	25	975	500	1,475
1 »	1,000	25	975	500	1,475
1 vaktmästare	1,000	25	975	500	1,475
1 husmoder	700	25	675	—	675
Summa	—	—	—	—	17,750

Anm. 1. För föreståndare kan lönen efter 5 år höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.

2. För lärare kan lönen efter 5 år höjas med 300 kronor, efter 10 år med ytterligare 300 kronor och efter 15 år med än ytterligare 300 kronor.

3. För lärarinna kan lönen efter 5 år höjas med 250 kronor, efter 10 år med ytterligare 250 kronor och efter 15 år med än ytterligare 250 kronor.

4. För räkenskapsförare kan lönen efter 5 år höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor.

5. För vårdare, arbetsledare och vaktmästare kan lönen efter 5 år höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

6. För husmoder kan lönen efter 5 år höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.

7. Därest föreståndare, lärare eller lärarinna äger delaktighet i statsunderstödd pensionsanstalt, höjes lönen med mot pensionsavgift svarande belopp.

b. Ålderstillägg, *förslagsvis* ...	kronor	2,450	
c. Vikariatsersättningar, extra personal m. m.	»	5,850	kronor 26,050
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t			» 1,200
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*			» 8,350
Summa förslagsanslag			kronor 35,600;

b) till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 35,600 kronor.

82:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, sid. 179 och 180), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 4,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

83:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, sid. 180—182), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal:
   a. Lön och tjänstgöringspenningar, *förslagsvis* ..... kronor 9,125

Avlöningsstat.

	Lön			Tjänstgöringspenningar	Summa
	Oreducerat belopp	Pensionsavgift motsvarande belopp	Reducerat belopp		
1 föreståndarinna	1,650	50	1,600	800	2,400
1 handarbetslärarinna	1,150	50	1,100	650	1,750
1 »	1,150	50	1,100	650	1,750
1 ämneslärarinna	1,150	50	1,100	650	1,750
1 vaktmästare	1,000	25	975	500	1,475
Summa kronor	—	—	—	—	9,125

Anm. 1. För föreståndarinna kan lönen efter 5 år höjas med 300 kronor, efter 10 år med ytterligare 300 kronor och efter 15 år med än ytterligare 300 kronor.

2. För handarbets- och ämneslärarinna kan lönen efter 5 år höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor.

3. För vaktmästare kan lönen efter 5 år höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

4. Därest föreståndarinna, handarbets- eller ämneslärarinna äger delaktighet i statsunderstödd pensionsanstalt, höjes avlöningen med mot pensionsavgift svarande belopp.

   b. Ålderstillägg, *förslagsvis* ... kronor 600
   c. Vikariatsersättningar, extra personal m. m. ..... » 5,400 kronor 15,125
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... » 1,500
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ..... » 3,475

Summa kronor 20,100;

b) till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 20,100 kronor.

84:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, sid. 182—184), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 4,800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 25,800 kronor.

85:o) **Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa. Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka. Bidrag till epileptikeranstalter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 113—115, sid. 184—189) att

dels till Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,075,000 kronor,

dels till Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,030,000 kronor,

dels medgiva, att till svenska diakonanstalten må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epileptikeranstalter — för tiden från och med den 1 juli 1938 till och med den 30 juni 1939 utgå ett extra statsbidrag med högst 8,000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor att vid densamma mottagas patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar, som inspektören för sinnesslövården må meddela,

dels ock till Bidrag till epileptikeranstalter för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 320,000 kronor.

Ifrågavarande anslag äro i gällande riksstat uppförda med respektive 1,050,000, 975,000 och 300,000 kronor. De för nästa budgetår äskade anslagsbeloppen ansluta sig till senast tillgängliga belastningssiffror.

Undersökningsavdelningen vid Berga vårdhem avser att fungera dels som undersöknings- och behandlingscentral för mera komplicerade fall, dels ock som forskningscentral för utrönandet av epilepsiens orsaker och möjligheterna att upphäva desamma.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena, nr 64, inom första kammaren av herr *R. Wagnsson* och den andra, nr 128, inom andra kammaren av herr *F. O. Ericson* i Boxholm, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta medgiva Kungl. Maj:t rätt att vidtaga sådan ändring i kungörelsen angående statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter, att bestämmelserna om minimiålder och om maximiålder för intagning samt om maximitid för statsbidrags åtnjutande för skolelev utgå.

I fråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen I: 64.

Utskottet. De i ämnet väckta motionerna ansluta sig till ett av inspektören för sinnesslövården i riket framlagt förslag, avseende en mera allmän omläggning av grunderna för statens bidrag till hithörande anstalter. Sistnämnda förslag, vilket redovisats i statsverkspropositionen, har av departementschefen icke upptagits till prövning i avbidan på resultatet av pågående utredningsarbete rörande möjligheterna att åstadkomma en jämnare fördelning av skattetrycket i landets olika delar.

Utskottet finner de motionsvis framförda synpunkterna i och för sig värda beaktande. Utskottet vill emellertid erinra om att de ändringar, som åsyftas med motionerna, i sinnesslövårdsinspektörens förslag nära sammanknutits med frågan om storleken av statsbidragen till de olika anstaltstyperna — skolan, arbetshemmet och asylen. I likhet med departementschefen anser utskottet därför ej lämpligt, att de av motionärerna berörda detaljfrågorna nu upptagas till behandling, utan finner, att därmed bör anstå, till dess gällande grunder för statens bidrag till sinnesslö- och epileptikeranstalterna kunna göras till föremål för omprövning i ett sammanhang.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

I:o) att riksdagen må

a) till *Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,075,000 kronor;

b) till *Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka,* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,030,000 kronor;

c) medgiva, att till svenska diakonanstalten må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epileptikeranstalter — för tiden från och med den 1 juli 1938 till och med den 30 juni 1939 utgå ett extra statsbidrag med högst 8,000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor att vid densamma mottagas patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar, som inspektören för sinnesslövården må meddela;

d) till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 320,000 kronor.

II:o) att herrar Wagnssons och Ericsons i Boxholm förenämnda motioner (I: 64 och II: 128) icke må av riksdagen bifallas.

86:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, sid. 189), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 20,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

87:o) **Järvsö sjukhus för spetälska: Avlöningar. Järvsö sjukhus för spetälska: Omkostnader. Vissa bidrag till lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 117—119, sid. 190) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Järvsö sjukhus för spetälska: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 6,800 kronor;

b) till *Järvsö sjukhus för spetälska: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 13,000 kronor;

c) till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 15,800 kronor.

88:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 120, sid. 190—198) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

89:o) **Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos. Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos.** Kungl. Maj:t har beträffande *anstalterna för lungtuberkulos* föreslagit riksdagen (punkt 121, sid. 198—207) att

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må — utan hinder av gällande bestämmelser angående statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos — för tiden från och med den 1 juli 1938 till och med den 30 juni 1939 bevilja

dels *Jämtlands läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna vid centralsanatoriet Solliden med ett belopp för dag och patient, som med 50 öre överstiger det till tuberkulossjukhus i allmänhet utgående statsbidraget, dock att det sammanlagda statsbidraget icke må överstiga hälften av sanatoriets enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels *Västerbottens läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna för högst 333 vårdplatser vid centralsanatoriet i Hällnäs och för högst 16 vårdplatser vid tuberkulosavdelningen å lasarettet i Skellefteå med ett belopp för dag och patient, som med 50 öre överstiger det till tuberkulossjukvårdsanstalt av motsvarande slag i allmänhet utgående statsbidraget, dock att det för centralsanatoriet eller tuberkulosavdelningen utgående sammanlagda statsbidraget icke må överstiga hälften av sanatoriets respektive avdelningens enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels *Norrbottens läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna för högst 288 vårdplatser vid centralsanatoriet i Sandträsk och för högst 57 vårdplatser vid det äldre tuberkulossjukhuset i Sandträsk med ett belopp för dag och patient, som med 80 öre överstiger det till tuberkulossjukhus i allmänhet utgående statsbidraget, dock att summan av statsbidraget och andra från driften härrörande inkomster icke må överstiga de enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnaderna för anstalterna;

dels ock *landstingen i Jönköpings, Gotlands, Västmanlands* och *Västernorrlands län* samt *Kalmar läns norra och södra landstingsområden* statsbidrag med 1 krona 75 öre för respektive högst 60, 40, 15, 50 och 15 av dem disponerade vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier, allt per dag och patient, för vilken icke uttages högre dagavgift än 1 krona;

b) föreskriva, att för åtnjutande av de under a) angivna bidragen skola eljest i tillämpliga delar gälla de allmänna bestämmelserna beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t meddelas;

c) föreskriva, att såsom villkor för erhållande av statsbidrag till driften av tuberkulossjukstugor och därmed i vårdhänseende jämställda tuberkulosavdelningar å lasarett skall från och med den 1 januari 1939 gälla, att medicinalstyrelsen fastställt plan för organiserad samverkan mellan befintliga anstalter för lungtuberkulos inom vederbörande sjukvårdsområde;

d) till Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 4,600,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t beträffande *anstalterna för kirurgisk tuberkulos* föreslagit riksdagen (punkt 122, sid. 207) att

a) medgiva, att om och i den mån från och med den 1 juli 1937 tills vidare summan av statsbidraget och patientavgifterna icke förslår till bestridande av de enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnaderna vid hithörande enskilda anstalter samt underskottet icke kan täckas med andra för ändamålet tillgängliga medel, Kungl. Maj:t må på därom av vederbörande direktion gjord framställning bevilja det ytterligare bidrag, som kan befinnas erforderligt;

b) till Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,150,000 kronor.

För bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter är i gällande riksstat uppfört ett förslagsanslag av 5,300,000 kronor, varav omkring 4,500,000 kronor beräknats åtgå till anstalter för lungtuberkulos och 800,000 kronor till anstalter för kirurgisk tuberkulos. För nästa budgetår föreslås detta anslag uppdelat å två, ett för vardera slaget av nämnda anstalter.

Beträffande anslaget till *anstalter för lungtuberkulos* innebär Kungl. Maj:ts förslag i sak inga andra ändringar än att dels landstinget i Jönköpings län medgivits rätt till statsbidrag för högst 60 å jubileumsfondens sanatorier förhyrda vårdplatser från och med den 1 juli 1938, dels ock såsom villkor för statsbidrag till driften av tuberkulossjukstugor och därmed i vårdhänseende jämställda tuberkulosavdelningar å lasarett föreskrivits, att medicinalstyrelsen skall hava fastställt plan för organiserad samverkan mellan befintliga anstalter för lungtuberkulos inom vederbörande sjukhusområde. Sistnämnda villkor avses träda i kraft den 1 januari 1939.

Medelsbehovet för ordinarie bidrag till *anstalterna för kirurgisk tuberkulos* under nästa budgetår uppskattas till 1,095,000 kronor. Höjningen i förhållande till innevarande budgetår beror huvudsakligen därpå, att för detta budgetår endast räknats med bidrag för tre kvartal. Därutöver har emellertid Kungl Maj:t, på förslag av medicinalstyrelsen, gjort framställning i fråga om täckande av emotsedd brist i driftkostnaderna vid de enskilda anstalterna. Denna brist uppskattas av styrelsen till 161,535 kronor eller, om räntor å anstalternas byggnadslån medräknas, till 200,500 kronor.

Departementschefen har i denna del anfört bland annat:

Som nämnts har detta spörsmål redan beaktats i det kommittébetänkande, vilket legat till grund för de nya bestämmelserna om statsbidrag till ifrågavarande anstalter. Därvid förutsattes en reglering komma till stånd från fall till fall på grundval av i ämnet gjorda framställningar. I betrak-

tande av de delvis olikartade förhållanden, som föreligga vid de skilda anstalterna, synes mig ett sådant förfaringssätt vara att föredraga framför att nu skrida till en höjning av antingen det statsbidrag eller den patientavgift per underhållsdag, som fastställts av 1936 års riksdag. Med en åtgärd av sist antydda slag torde i varje fall böra anstå, till dess större erfarenhet vunnits rörande driftkostnaderna vid de olika anstalterna under de förändrade betingelser, som inträtt under sistförflutna kalenderår. För att i möjligaste mån undvika att anstalterna under tiden skola för driftens upprätthållande nödgas skuldsätta sig, synes det lämpligt, att Kungl. Maj:t av riksdagen äskar bemyndigande att, sedan anstalternas räkenskaper för året avslutats och granskats, till vederbörande direktion låta utanordna vad som kan erfordras för täckande av eventuellt underskott å driften. Detta bemyndigande torde böra gälla tills vidare från och med den 1 juli 1937, då de nya statsbidragsgrunderna trädde i kraft, samt, i avbidan på den av mig under föregående punkt antydda regleringen av anstalternas byggnadslån, omfatta jämväl å denna tid belöpande räntor för dylika lån. Givetvis bör vid fyllnadsbidragets bestämmande hänsyn tagas till vad anstalten kan hava under året uppburit i form av räntor, penninggåvor eller andra särskilda tillskott till verksamhetens bedrivande. Jag biträder alltså i princip medicinalstyrelsens förslag härutinnan.

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t föreslagit, att medelsbehovet för ifrågavarande anstalter under nästa budgetår beräknas till 1,150,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena, nr 77, inom första kammaren av herr *C. I. Asplund m. fl.* och den andra, nr 130, inom andra kammaren av herr *E. Hage m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av frågan, huruvida icke nu utgående statsbidrag till tuberkulosanstalter — främst statsbidragen till B-platser — böra fastställas till högre belopp, under hänsynstagande till den redan konstaterade och alltjämt pågående fördyringen av driftkostnaderna samt under beaktande av skatteutjämningssynpunkter och under tillbörligt hänsynstagande till de landsting, som hava hög landstingsskatt samt särskilt dryga kostnader för sjukvården, speciellt för tuberkulossjukvården.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 130.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag rörande medelsanvisningen till lungtuberkulosanstalterna har icke givit utskottet anledning till erinran. I anslutning till framställningen om statsbidrag åt Jönköpings läns landsting för vissa förhyrda vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier vill utskottet särskilt understryka de fördelar, som äro förenade med en dylik anordning för såväl staten som de avtalande parterna. Liknande åtgärder från andra landstings sida böra därför uppmuntras och befrämjas. Det av Kungl. Maj:t föreslagna villkoret om samverkan mellan A- och B-anstalter synes utskottet ock ägnat att befordra en ändamålsenlig utveckling av tuberkulosvården.

Däremot har utskottet icke kunnat undgå att ur principiella synpunkter hysa betänkligheter mot Kungl. Maj:ts förslag i fråga om regleringen av emotsedda driftunderskott vid de enskilda anstalterna för kirurgisk tuber-

kulos. Med hänsyn till de säregna förhållanden, som föreligga beträffande dessa anstalter, vill utskottet dock icke motsätta sig, att under den närmaste framtiden en reglering av uppkommande driftunderskott äger rum i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsätter emellertid, att frågan om grunderna för statens bidrag till hithörande anstalter, så snart omständigheterna det medgiva, tages under omprövning och att för riksdagen framlägges det förslag, vartill denna prövning kan föranleda.

Vad slutligen angår motionerna I: 77 och II: 130, vilka närmast synas avse de länsvis utbyggda tuberkulosanstalterna, vill utskottet erinra, att statens sjukvårdskommitté på sin tid uppmärksammat de i motionerna berörda spörsmålen och i sitt år 1934 avgivna betänkande även framlagt ett förslag, vars realiserande skulle i viss mån tillgodose motionärernas önskemål. I likhet med nämnda kommitté håller utskottet före, att frågan om skatteutjämning landstingen emellan bör beaktas i ett vidare sammanhang. Utskottet är å andra sidan villigt medgiva, att under senare år ett flertal omständigheter inträffat, som göra en höjning av vårdbidragen till tuberkulosanstalterna motiverad. Utskottet tillstyrker därför, att framställning om förnyat övervägande av sistnämnda spörsmål göres hos Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I:o) beträffande anstalterna för lungtuberkulos

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må — utan hinder av gällande bestämmelser angående statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos — för tiden från och med den 1 juli 1938 till och med den 30 juni 1939 bevilja

dels *Jämtlands läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna vid centralsanatoriet Solliden med ett belopp för dag och patient, som med 50 öre överstiger det till tuberkulossjukhus i allmänhet utgående statsbidraget, dock att det sammanlagda statsbidraget icke må överstiga hälften av sanatoriets enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels *Västerbottens läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna för högst 333 vårdplatser vid centralsanatoriet i Hällnäs och för högst 16 vårdplatser vid tuberkulosavdelningen å lasarettet i Skellefteå med ett belopp för dag och patient, som med 50 öre överstiger det till tuberkulossjukvårdsanstalt av motsvarande slag i allmänhet utgående statsbidraget, dock att det för centralsanatoriet eller tuberkulosavdelningen utgående sammanlagda statsbidraget icke må överstiga hälften av sanatoriets respektive avdelningens enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels *Norrbottens läns landsting* statsbidrag till driftkostnaderna för högst 288 vårdplatser vid centralsanatoriet i Sandträsk och för högst 57 vårdplatser vid det äldre tuberkulos-

sjukhuset i Sandträsk med ett belopp för dag och patient, som med 80 öre överstiger det till tuberkulossjukhus i allmänhet utgående statsbidraget, dock att summan av statsbidraget och andra från driften härrörande inkomster icke må överstiga de enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnaderna för anstalterna;

dels ock *landstingen i Jönköpings, Gotlands, Västmanlands* och *Västernorrlands län* samt *Kalmar läns norra och södra landstingsområden* statsbidrag med 1 krona 75 öre för respektive högst 60, 40, 15, 50 och 15 av dem disponerade vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier, allt per dag och patient, för vilken icke uttages högre dagavgift än 1 krona;

b) föreskriva, att för åtnjutande av de under a) angivna bidragen skola eljest i tillämpliga delar gälla de allmänna bestämmelserna beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t meddelas;

c) föreskriva, att såsom villkor för erhållande av statsbidrag till driften av tuberkulossjukstugor och därmed i vårdhänseende jämställda tuberkulosavdelningar å lasarett skall från och med den 1 januari 1939 gälla, att medicinalstyrelsen fastställt plan för organiserad samverkan mellan befintliga anstalter för lungtuberkulos inom vederbörande sjukvårdsområde;

d) till *Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 4,600,000 kronor;

II:o) beträffande anstalterna för kirurgisk tuberkulos

a) medgiva, att om och i den mån från och med den 1 juli 1937 tills vidare summan av statsbidraget och patientavgifterna icke förslår till bestridande av de enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnaderna vid hithörande enskilda anstalter samt underskottet icke kan täckas med andra för ändamålet tillgängliga medel, Kungl. Maj:t må på därom av vederbörande direktion gjord framställning bevilja det ytterligare bidrag, som kan befinnas erforderligt;

b) till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,150,000 kronor;

III:o) i anledning av herrar Asplunds och Hages m. fl. förenämnda motioner (I: 77 och II: 130) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga frågan angående förhöjda vårdbidrag till tuberkulosanstalterna — främst de s. k. B-platserna — under omprövning samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill prövningen må föranleda.

90:o) **Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123, sid. 207) att till bidrag till resor

för vissa patienter vid kustsanatorierna för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *A. Bæckström* och *E. O. Åkerström* väckt motion, nr 49, vari hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag, i vad mån statsbidrag bör utgå för hemtransport av medellösa och mindre bemedlade patienter, som avlidit å avlägset belägna sjukvårdsanstalter.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt gällande bestämmelser äga medellösa och mindre bemedlade patienter åtnjuta statsbidrag för resor till och från de statsunderstödda kustsanatorierna, vanföreanstalterna ävensom vissa anstalter för radiumbehandling. För den händelse patient skulle avlida å någon av ifrågavarande anstalter, utgår emellertid icke statsbidrag för hemtransport av den döde. *Utskottet.*

I likhet med motionärerna finner utskottet skäl tala för att statsbidrag må utgå även i sist angivna fall. Däremot synes det utskottet tveksamt, huruvida bidrag för hemtransport bör medgivas i sådana fall, där statsbidrag till resa eljest icke utgår. En utredning i ämnet torde därför tills vidare böra begränsas till att avse patienter vid ovan nämnda slag av anstalter.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor;

b) i anledning av herrar Bæckströms och Åkerströms förenämnda motion (II: 49) hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag, huruvida och i vad mån statsbidrag bör utgå för hemtransport av medellösa och mindre bemedlade patienter, vilka avlidit å kustsanatorium, vanföreanstalt eller anstalt för radiumbehandling.

91:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 124, sid. 207—213) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

92:o) **Bidrag till driften av folksanatorierna. Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 125 och 126, sid. 213—216) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Bidrag till driften av folksanatorierna* ett anslag av 100,000 kronor;

b) till *Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten* ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

93:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, sid. 216) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 300,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

94:o) **Bidrag till driften av epidemisjukhus.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 128, sid. 217) ävensom i anslutning därtill väckta motioner avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

95:o) **Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, sid. 218 och 219) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 370,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

96:o) **Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, sid. 219 och 220), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,100,000 kronor.

97:o) **Bidrag till driften av Welanderhem.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, sid. 220 och 221), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 35,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av Welanderhem* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

98:o) **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, sid. 221),

vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

99:o) **Bidrag till vanföreanstalter.** Kungl. Maj:t har förelagit riksdagen (punkt 133, sid. 221—224) att till bidrag till vanföreanstalter för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,800,000 kronor.

Anslaget är avsett att komma till användning i huvudsaklig överensstämmelse med följande uppställning:

Bidrag till kliniker, *förslagsvis*	kronor	700,000
» » polikliniker	»	20,000
» » skolhem, *förslagsvis*	»	150,000
» » yrkesskolor, *förslagsvis*	»	630,000
» » bandage och proteser, *förslagsvis*	»	300,000
Summa	kronor	1,800,000

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *O. Tornegård* och *A. Jonsson* väckt motion, nr 122, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de personer, som drabbats av barnförlamning, måtte på statens bekostnad beredas en lämplig och härför ändamålsenlig vård för att kunna övervinna följderna av sin sjukdom.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Enligt vad utskottet inhämtat, kunna personer, som genomgått barnförlamning i akut stadium, för närvarande i erforderlig utsträckning erhålla en för ändamålet ägnad vård å vanföreanstalternas kliniker. För vården därstädes uttages en dagavgift av en krona, vilken dock beträffande medellösa förskjutes av hemkommunen. Dessutom utgår statsbidrag med dels två tredjedelar av kostnaden för stödjebandage och proteser, oberoende av patientens ekonomiska ställning, dels ock hela kostnaden för obemedlads och mindre bemedlads resa till och från anstalten. Under sådana förhållanden synas utskottet tillräckliga skäl icke föreligga att nu påkalla ytterligare åtgärder i motionens syfte. Utskottet finner sig därför böra avstyrka den i ämnet väckta motionen.

Under hänvisning till det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *Bidrag till vanföreanstalter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,800,000 kronor;

b) att herrar Tornegårds och Jonssons förenämnda motion (II: 122) icke må av riksdagen bifallas.

100:o) **Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, sid. 225 och 226), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 30,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor.

101:o) **Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföreanstalterna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, sid. 226) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföreanstalterna* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 24,000 kronor.

102:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, sid. 227), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning av anslaget med 30,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 110,000 kronor.

103:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, sid. 228), vilket helt ansluter sig till av 1937 års riksdag godkända grunder för statsbidrag till ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

104:o) **Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, sid. 228 och 229), vilket helt ansluter sig till av 1937 års riksdag godkända grunder för driftbidrag till ifrågavarande slag av anstalter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,525,000 kronor.

105:o) **Viss ersättning till barnbördshuset i Lund m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, sid. 229 och 230) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss ersättning till barnbördshuset i Lund m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 1,500 kronor.

106:o) **Statens institut för folkhälsan: Avlöningar. Statens institut för folkhälsan: Omkostnader. Statens institut för folkhälsan: Utrustning och inredning.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 140—142, sid. 230 och 231) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed anmäles.

107:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, sid. 231 och 232) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 43,800 kronor.

108:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144, sid. 232—236) att till Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 43,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 32,300 kronor, fördelade med 11,150 kronor å barnmorskeläroanstalten i Stockholm och 21,150 kronor å barnmorskeläroanstalten i Göteborg. Av dessa belopp äro sammanlagt 7,700 kronor avsedda att användas för beredande av fri kost åt åtta elever vid vardera anstalten. Samtliga elever åtnjuta för närvarande fri bostad på vederbörande stads bekostnad.

Kungl. Maj:ts förslag avser närmast att möjliggöra en koncentrering av den teoretiska undervisningen, som nu bedrives parallellt med det praktiska arbetet under hela utbildningstiden, till fem månader vid utbildningens början och en månads repetitionskurs vid andra utbildningsårets slut. För ändamålet föreslås, att varje elev på statens bekostnad erhåller fri bostad och fri kost å anstalten under tiden för den teoretiska undervisningens meddelande. Vidare föreslås, att åtta obemedlade och mindre bemedlade elever vid vardera anstalten såsom bidrag till kläder, instrument, böcker och andra utgifter under samma tid erhålla ett kontant understöd av statsmedel å 100 kronor. Härjämte har räknats med något högre utgifter för hyra av undervisningslokaler ävensom med vissa utgifter för avlöning av tillfällig arbetskraft vid förfall för elever, som deltaga i det praktiska arbetet. Sammanlagda merkostnaden för undervisningens omläggning uppskattats till 11,200 kronor.

Utskottet.

Den föreslagna omläggningen av barnmorskeundervisningen synes utskottet välbetänkt. De för ändamålet beräknade kostnaderna anser sig utskottet ock kunna i stort sett godtaga. Utskottet har visserligen icke kunnat undgå att uppmärksamma, att med ett genomförande av nu föreliggande förslag barnmorskeeleverna bliva relativt gynnsamt ställda i förhållande till eleverna vid de av staten godkända sjuksköterskeskolorna. Med hänsyn till angelägenheten av att i möjligaste mån underlätta rekryteringen till barnmorskeyrket har utskottet dock funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 43,500 kronor.

109:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, sid. 236 och 237) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,400 kronor.

110:o) **Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarnmorskor m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, sid. 237 och 238), vilket ansluter sig till av 1937 års riksdag godkända grunder för statsbidrag till avlöningar åt ifrågavarande befattningshavare, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,500,000 kronor.

111:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147, sid. 238—255) att *dels* godkänna den ändring i grunderna för statsbidrag till distriktsvården, som av departementschefen förordats, att tillämpas från och med den 1 januari 1939, *dels ock* till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 350,000 kronor. Den för nästa budgetår föreslagna höjningen av anslaget med 100,000 kronor hänför sig helt till den pågående utvecklingen inom distriktsvården.

Härutöver har Kungl. Maj:t föreslagit, att gällande grunder för statsbidrag till distriktsvården, vilka endast avse landsbygden och städer med högst 5,000 invånare, skola utvidgas att omfatta samtliga städer, som deltaga i landsting. Kostnaderna härför beräknas belöpa sig till omkring 175,000 kronor vid full utbyggnad. Då den nya ordningen avses träda i kraft först från och med den 1 januari 1939 och statsbidraget utbetalas halvårsvis i efterskott, erfordras för nu angivna ändamål icke någon ökning av anslaget under nästa budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *A. Mannerskantz* väckt motion, nr 76, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande sådan ändring i bestämmelserna för statsbidrag till distriktssköterskornas avlöning, att kommunalt anställda sköterskor kunde inordnas i distriktsvårdsorganisationen, samt att det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning, måtte föreläggas 1939 års riksdag.

Ifråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt vad utskottet inhämtat, lära redan med gällande bestämmelser vissa möjligheter föreligga att tillgodose det av motionären avsedda syftet. Såsom förutsättning härför gäller dock, att den kommunalt anställda sköterskan äger distriktssköterskeutbildning eller genomgått för ändamålet anordnad kompletteringskurs ävensom att sköterskans tjänstgöringsförhållanden regleras i enlighet med föreskrifterna i 1935 års kungörelse angående statsbidrag till distriktsvård. Med hänsyn härtill och då utskottet utgår ifrån, att medicinalstyrelsen vid fastställande av planer för distriktsvården i görligaste mån beaktar av kommunerna framförda önskemål i förevarande hänseende, anser utskottet icke erforderligt, att framställning i ämnet göres till Kungl. Maj:t. *Utskottet.*

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

I:o) att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1938 förordad ändring i grunderna för statsbidrag till distriktsvården, att tillämpas från och med den 1 januari 1939;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor;

II:o) att herr Mannerskantz' förenämnda motion (I: 76), i den mån den icke får anses besvarad genom vad ovan anförts, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

112:o) **Understödjande av dispensärverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 148, sid. 256—258) att *dels* medgiva, att — utan hinder av gällande bestämmelser angående statsbidrag till dispensärverksamhet för tuberkulosens bekämpande — statsbidrag må utgå till av studentkårerna i Uppsala, Lund och Stockholm organiserad dispensärverksamhet med 3 kronor för varje undersökt medlem, dock högst med 3,000 kronor för år till en var av dispensärerna i Uppsala och Lund samt 4,000 kronor för år till dispensären i Stockholm, *dels ock* till Understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 450,000 kronor. Den för nästa budgetår föreslagna höjningen föranledes i allt väsentligt av de nya grunder för statsbidrag till dispensärverksamheten, som 1937 års riksdag godkänt. Ett belopp av 10,000 kronor avses dock som bidrag till de s. k. studentdispensärerna i Uppsala, Lund och Stockholm. Såsom villkor för sådant bidrags erhållande förordas, att plan för verksamhetens organisation och finansiering skall ha blivit godkänd av medicinalstyrelsen samt att en av Kungl. Maj:t utsedd revisor må på dispensärens bekostnad deltaga i granskningen av vederbörande räkenskaper.

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet den av de s. k. studentdispensärerna bedrivna verksamheten betydelsefull och värd att understödjas från statens sida. Mot de förslagna grunderna för detta understöd har utskottet ej heller något att erinra. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att — utan hinder av gällande bestämmelser angående statsbidrag till dispensärverksamhet för tuberkulosens bekämpande — statsbidrag må utgå till av studentkårerna i Uppsala, Lund och Stockholm organiserad dispensärverksamhet med 3 kronor för varje undersökt medlem, dock högst med 3,000 kronor för år till en var av dispensärerna i Uppsala och Lund samt 4,000 kronor för år till dispensären i Stockholm;

b) till *Understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

113:o) **Bidrag till förebyggande mödra- och barnavård**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, sid. 258 och 260), vilket helt ansluter sig till av 1937 års riksdag godkända grunder för statsbidrag till ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

114:o) **Fortbildningskurser i barnavård**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 150, sid. 260 och 261) att till Fortbildningskurser i barnavård för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 6,500 kronor.

Ifrågavarande kurser äro avsedda att bereda därför lämpade distrikts- och reservbarnmorskor tillfälle att komplettera sin utbildning i förebyggande barnavård. Kurserna förutsättas förlagda till Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn i Stockholm och Göteborgs barnsjukhus. Varje kurs skulle omfatta 3 månaders praktisk tjänstgöring och samtidigt 20 timmars teoretisk undervisning. I varje kurs skulle deltaga 10 barnmorskor. Kostnaden per kurs uppskattas till 500 kronor för lärararvoden, 125 kronor för expenser och 1,000 kronor för stipendier. Då antalet kurser per år beräknas uppgå till 4, skulle sålunda den sammanlagda årskostnaden för kursverksamheten uppgå till 6,500 kronor.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Fortbildningskurser i barnavård* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 6,500 kronor.

115:o) **Bidrag till specialutbildning av barnsjuksköterskor**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, sid. 261 och 262) och

under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 10,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till specialutbildning av barnsjuksköterskor* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

116:o) **Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, sid. 262 och 263) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 2,500 kronor.

117:o) **Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 153, sid. 264 och 265) att till Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

Stipendierna äro avsedda att utgå med belopp, motsvarande högst halva elevavgiften vid ifrågavarande sjuksköterskeskolor, på villkor att skolan reducerar avgiften med enahanda belopp. Stipendierna skola endast utgå till obemedlade eller mindre bemedlade elever, vilka hava svårigheter att anskaffa för utbildningen erforderliga medel. Antalet dylika elever uppskattas under nästa budgetår till omkring 50 och det genomsnittliga stipendiebeloppet till 250 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

118:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 154, sid. 265 och 266) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

119:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar. Skyddskoppympningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 155 och 156, sid. 266 och 267) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 545,000;

b) till *Skyddskoppympningen* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

120:o) **Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, sid. 267 och 268) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 20,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

121:o) **Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 158, sid. 268—272) att till Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *G. Larsson* i Julita *m. fl.* väckt motion, nr 177, vari hemställts att riksdagen, för bestridande av kostnader för sådana med särskild avgift belagda telefonsamtal — s. k. riks-samtal och ilsamtal — som expedierats från abonnent inom ett taxeområde till vederbörande inom angränsande taxeområde bosatt tjänstgörande provinsialläkare, distriktsbarnmorska eller av landsting anställd distriktstandläkare samt från provinsialläkare till underordnad distriktssköterska, ville besluta att till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett förslagsanslag på 10,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Utskottet vill icke bestrida, att åtgärder kunna vara påkallade för beredande av bättre och billigare telefonförbindelser å landsbygden med i motionen berörda befattningshavare. Den av motionärerna anvisade vägen härför synes utskottet dock mindre ändamålsenlig med hänsyn till de oproportionerligt höga kontrollkostnader, som därav skulle följa. För utskottet ter det sig naturligare, att förefintliga möjligheter till jämkning i vederbörande taxeområdes eller distrikts gränser i första hand göras till föremål för närmare undersökning. Enligt utskottets mening böra goda utsikter finnas att på denna väg få till stånd önskvärda förbättringar i de hänseenden, motionen åsyftar. Med hänsyn härtill finner sig utskottet böra avstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor;

b) att herr Larssons i Julita m. fl. förenämnda motion (II: 177) icke må av riksdagen bifallas.

122:o) **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 159, sid. 272—274) att *dels* medgiva, att under budgetåret 1938/39 må för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden utgå statsbidrag jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) med högst 500 kronor, *dels ock* till Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 95,000 kronor. Den för nästa budgetår föreslagna sänkningen med 45,000 kronor beror därpå, att Kungl. Maj:t icke räknat med bidrag till uppförande av någon ödemarkssjukstuga under nästa budgetår. Medel för anskaffande av skidbårar hava tidigare anvisats under annat anslag.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena, nr 138, inom första kammaren av herr *C. F. Carlström m. fl.* och den andra, nr 258, inom andra kammaren av herr *E. Hage,* vari hemställts, att riksdagen måtte till Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen I: 138.

De i ämnet väckta motionerna avse anvisande av medel till statsbidrag för uppförande av en ny sjukstuga i Pajala. Utskottet har för sin del intet i princip att erinra mot att statsbidrag enligt gällande bestämmelser utgår till nämnda sjukstuga. Enligt vad utskottet inhämtat föreligger emellertid ärendet ännu icke i av vederbörande myndigheter godkänt skick. Vid sådant förhållande och enär anledning finnes antaga, att utbetalandet av eventuellt statsbidrag icke kommer i fråga under nästa budgetår, anser sig utskottet icke böra tillstyrka motionerna. *Utskottet.*

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herrar Carlströms och Hages m. fl. förenämnda motioner (I: 138 och II: 258), må

a) medgiva, att under budgetåret 1938/39 må för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden utgå statsbidrag jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) med högst 500 kronor;

b) till *Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

123:o) **Sjuktransporter med flygplan**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 160, sid. 275—278) att till Sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 63,000 kronor. Av det för nästa budgetår äskade anslaget äro 83,000 kronor avsedda för drift- och underhållskostnader samt 107,000 kronor för anskaffande av kompletterande utrustning och reservdelar.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor.

124:o) **Bidrag till centralt sjukhusarkiv.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 161, sid. 278) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Bidrag till centralt sjukhusarkiv för budgetåret 1938/39 beräkna ett anslag av 23,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 21 januari 1938 dagtecknad proposition, nr 60, föreslagit riksdagen att till Bidrag till centralt sjukhusarkiv för nämnda budgetår anvisa ett anslag av 23,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag bygger i huvudsak på en av vissa *kommitterade* gjord, av *medicinalstyrelsen* i allt väsentligt upptagen framställning.

Enligt denna skulle arkivets uppgift främst vara att samla, registrera och systematiskt bearbeta uppgifter rörande sjukhusväsendet inom och utom landet, såsom ritningar för rumstyper, för avdelningar och departement inom sjukhusen samt grupperingsritningar ävensom tekniska, ekonomiska och organisatoriska uppgifter beträffande sjukhusbyggnadens såväl anläggning som drift. För att rationalisera arbetet med planläggning och utrustning av ett sjukhus borde emellertid centralarkivet redan från början intimt samarbeta med sjukhusens standardiseringskommitté för att så småningom uppgå i en enhet, varigenom väsentliga besparingar och andra fördelar i deras verksamhet skulle uppnås.

Arkivet skulle vidare stå under medicinalstyrelsens inseende. För upprätthållande av nära samarbete med övriga huvudmän för sjukhusväsendet skulle dock arkivets verksamhet i första hand övervakas av ett råd eller en nämnd, sammansatt av representanter för staten, landstingen, städer utanför landsting, svenska sjukhusföreningen och eventuellt sammanslutningar av på sjukhusväsendets område verksamma fackmän.

Kostnaderna för arkivet skulle fördelas så, att staten skulle bestrida de direkta kostnaderna för arkivets drift, under det att sjukhusägarna skulle kostnadsfritt tillhandahålla större delen av arkivmaterialet, såsom byggnadsritningar, inredningsbeskrivningar, driftkalkyler, statistiska uppgifter, protokoll över utförda provundersökningar m. m. Statens kostnader under de närmaste åren uppskattas till 20,000 kronor för år enligt följande sammanställning:

Föreståndarens arvode	kronor	7,000
Maskinskriverskans lön	»	2,400
Lokal (inklusive städning, lyse etc.)	»	2,500
Telefonavgifter	»	300

Porton och dylikt	kronor	200
Skrivmaterial och förbrukningsartiklar	»	800
Extra arbetskraft (översättning, renritning etc.)	»	2,500
Kopiering	»	300
Inköp av böcker och tidskrifter, inbindning etc.	»	2,500
Diverse utgifter	»	1,500
	Summa kronor	20,000

Härutöver beräknas ett engångsbelopp av 3,000 kronor bliva erforderligt för anskaffande av inventarier.

Över medicinalstyrelsens framställning hava *yttranden* avgivits av statskontoret, byggnadsstyrelsen, riksarkivet, svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet, sjukhusens standardiseringskommitté, svenska lasarettsläkarföreningen, svenska sanatorieläkarföreningen, svenska arkitekters riksförbund samt svenska sjukhusföreningen. Samtliga, utom statskontoret och riksarkivet, hava i huvudsak tillstyrkt förslaget.

Departementschefen har för egen del anfört bland annat följande.

De uppgifter, som skulle komma att åvila det ifrågasatta centralarkivet, framstå onekligen såsom betydelsefulla, och det lider intet tvivel, att arkivet under förutsättning av en tillfredsställande organisation bör bliva till gagn för det svenska sjukhusväsendets utveckling. Ej heller kan tvekan råda om de fördelar av ej minst ekonomisk art, som den föreslagna anordningen skulle medföra för det allmänna. Staten torde därför böra lämna sin medverkan till förslagets realiserande.

I betraktande av den betydelse, som arkivet skulle få för i främsta rummet landstingen och de större städerna, tala onekligen vissa skäl för att kostnaderna för arkivets drift borde bestridas genom samverkan mellan staten samt svenska landstings- och stadsförbunden såsom organ för dessa huvudmän. För att arkivet må komma till stånd synes det emellertid nödvändigt, att staten helt ikläder sig utgifterna vid igångsättandet. Jag har med hänsyn härtill icke velat motsätta mig, att staten tills vidare ensam svarar för dessa utgifter. Skulle däremot framdeles visa sig uppstå en avsevärdare kostnadsökning, anser jag mig böra förutsätta, att bidrag lämnas jämväl av nämnda organisationer eller i annan liknande ordning. De för nästa budgetår beräknade kostnaderna föranleda från min sida ingen erinran.

Vad därefter angår frågan om verksamhetens ledning, har jag på grund av vad som i ärendet förevarit övervägt, att åtminstone till en början denna fråga skulle kunna lösas på det sättet, att åt sjukhusens standardiseringskommitté anförtroddes att under medicinalstyrelsens överinseende handhava arkivverksamheten. Jag finner dock tillräckliga skäl icke hava anförts för en dylik anordning. Däremot synes mig förtjäna undersökas, om icke institutionen lämpligen bör erhålla en ställning, analog med exempelvis svenska skolmuseet. Detta förutsätter, att för ändamålet bildas en särskild organisation, åt vilken huvudmannaskapet anförtros. Givetvis bör arkivet stå under medicinalstyrelsens inseende.

Emellertid vill jag till denna min tillstyrkan foga ett betydelsefullt villkor. I likhet med såväl svenska landstingsförbundet som svenska stadsförbundet finner jag frågan om eventuella ersättningsanspråk från vederbörande sjukhusarkitekters sida för ritningarnas överlämnande till arkivet icke vara tillfredsställande klarlagd i förslaget. Enligt gällande lagstiftning torde det förhålla sig så, att för rätt att efterbilda byggnad av nu ifrågavarande

slag erfordras tillstånd från arkitektens sida. Uttryckliga krav på ekonomisk gottgörelse för att sjukhusritningarna skola få ställas till arkivets förfogande hava visserligen icke framkommit, men kan det, efter vad jag inhämtat, icke anses uteslutet, att en förhöjning av arkitektarvodet kommer att framdeles uppställas såsom villkor för en dylik dispositionsrätt. En sådan ordning kan jag icke finna tillfredsställande. Statens medverkan till det planerade arkivets tillkomst bör alltså lämnas endast under den uttryckliga förutsättningen, att ritningar jämte övriga byggnadshandlingar tillhandahållas arkivet utan annan gottgörelse till vederbörande arkitekt än den, som betingas av eventuella kostnader för duplicering, omritning i för arkivet lämpat format och dylikt.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga närmare föreskrifter rörande anslagets användning.

Utskottet. Jämväl utskottet håller före, att ett arkiv av nu ifrågasatt slag kan bliva till gagn för det svenska sjukhusväsendets utveckling, icke minst såsom studiekälla för lokala byggnadskommittéer. En förutsättning härför är emellertid, att arkivets organisationsfråga erhåller en tillfredsställande lösning samt att materialet blir rikhaltigt och lättillgängligt. I det förra hänseendet vill utskottet uttala sin anslutning till de riktlinjer, som föredragande departementschefen skisserat. I det senare hänseendet anser sig utskottet böra utgå från att samtliga landsting och städer utanför landsting villigt skola lämna sin medverkan till arkivmaterialets insamlande och tillhandahållande i för ändamålet lämpat skick.

Med understrykande härav och vad departementschefen i övrigt anfört finner sig utskottet böra i försökssyfte tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. I likhet med departementschefen förutsätter utskottet, att, därest en mera avsevärd ökning av kostnaderna för arkivets drift skulle uppstå, frågan om sättet för dessa kostnaders bestridande göres till föremål för förnyad prövning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till centralt sjukhusarkiv* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 23,000 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

125:o) **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 162, sid. 279—281) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Överståthållarämbetet: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 120,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 117,200 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att en hos ämbetet anställd försvarsassistent avlönas från ifrågavarande anslag och att för detta ändamål å avlöningsstaten uppföres en ny post, benämnd arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, lydande å 3,000 kronor.

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren ..... kronor 11,681: 45

Avlöningsstat.

	Lön		Tjänstgörings-penningar		Summa	
Överståthållaren	4,681	45	—	—	4,681	45
Underståthållaren	5,000	—	2,000	—	7,000	—
Summa	—	—	—	—	11,681	45

2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 72,500: —
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ... » 3,000: —
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
   a. Grundavlöningar m. m. ..... kronor 16,400: —
   b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 100: — » 16,500: —
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:
   a. Taffelpenningar till överståthållaren ..... kronor 2,001: —
   b. Lönetillökning till överståthållaren ..... » 2,317: 55
   c. Tillfällig löneförbättring åt överståthållaren och underståthållaren ..... » 7,600: —
   d. Provisoriskt dyrortstilllägg m. m. till befattningshavare hos överståthållarämbetets kansli, *förslagsvis* ..... kronor 4,600: — » 16,518: 55

Summa förslagsanslag kronor 120,200: —;

b) till *Överståthållarämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 120,200 kronor.

126:o) **Överståthållarämbetet: Omkostnader. Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 163 och 164, sid. 281) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Överståthållarämbetet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 18,200 kronor;

b) till *Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.* ett anslag av 25,300 kronor.

127:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 165, sid. 281—285) att *dels* godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för länsstyrelserna, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Länsstyrelserna: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 5,340,300 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 5,149,000 kronor.

Sedan ett skrivbiträde å övergångsstat numera befordrats till högre ordinarie tjänst, föreslår Kungl. Maj:t vissa därav betingade ändringar i personalförteckningen och avlöningsstaten. Därutöver föreslås endast sådana ändringar, som föranledas av att medel för den vid 1937 års riksdag beslutade personalorganisationen måste beräknas för helt budgetår.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för länsstyrelserna;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till landshövdingarna, *förslagsvis* kronor 478,500

Avlöningsstat.

1 landshövding (i Malmöhus län)	kronor	23,500
1 landshövding (i Göteborgs och Bohus län)	»	23,500
1 landshövding	»	21,000
21 landshövdingar	»	441,000
	kronor	509,000

Avgå: pensionsavdrag, *förslagsvis* ..... kronor 30,500

kronor 478,500

2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 3,349,500
3. Avlöning till en lanträntmästare å övergångsstat:
   a. Lön ..... kronor 2,500
   b. Ålderstillägg ..... » 500
   c. Tjänstgöringspenningar ... » 1,300 » 4,300
4. Avlöning till ytterligare en tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis* ..... » 7,000
5. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:
   a. Ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m. ..... kronor 10,000
   b. Ersättning till försvarsassistenter, *förslagsvis* ..... » 60,000 » 70,000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
   a. Grundavlöningar m. m.... kronor 1,176,000
   b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 81,000 » 1,257,000
7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:
   a. Avlöningsförstärkning till landssekreterare och landskamrerare ..... kronor 124,000
   b. Provisoriskt dyrortstillägg m. m., *förslagsvis* ..... » 50,000 » 174,000

Summa förslagsanslag kronor 5,340,300;

c) till *Länsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 5,340,300 kronor.

128:o) **Länsstyrelserna: Reseersättningar. Länsstyrelserna: Expenser.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 166 och 167, sid. 285 och 286), vilka i förhållande till innevarande budgetår innebära en höjning av respektive anslag med 20,000 och 125,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Länsstyrelserna: Reseersättningar* 115,000 kronor;

b) till *Länsstyrelserna: Expenser* 1,100,000 kronor.

129:o) **Länsstyrelserna: Publikationstryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, sid. 286) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 85,000 kronor.

130:o) **Fögderiförvaltningarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 169, sid. 286—292) att *dels* medgiva av departementschefen förordad lönetursberäkning för de ordinarie landsfogdar, som den 1 juli 1936 övergingo från oreglerad till reglerad lönestat, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fögderiförvaltningarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Fögderiförvaltningarna: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,880,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 3,850,000 kronor.

I överensstämmelse med riksdagens beslut har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 26 juni 1936 (nr 389) förordnat, att avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk tillhörande den civila statsförvaltningen skall från och med den 1 juli 1936 äga tillämpning å landsfogdarna. Den 1 juli 1936 hava på grund därav fyra ordinarie landsfogdar övergått från oreglerad till reglerad lönestat. Kungl. Maj:t hemställer nu om riksdagens medgivande, att bestämmelserna i nämnda avlöningsreglemente jämte därtill hörande tillämpnings- och tilläggsbestämmelser må från och med den 1 juli 1936 för dessa fyra ordinarie landsfogdar så tillämpas, som om bestämmelserna varit gällande under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd.

Det vid 1937 års riksdag fattade beslutet angående ålderstillägg till vissa landsfiskaler, som före utnämningen varit förordnade att tills vidare uppehålla landsfiskalstjänst, beräknas medföra en merkostnad av 32,000 kronor. Delposten till ålderstillägg föreslås i anledning härav höjd till 315,000 kronor.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t, att för avlönande av landsfiskalsbiträden beräknas 20,000 kronor utöver det belopp av 380,000 kronor, som gällande avlöningsstat upptager.

Slutligen föreslås, att vissa anslagsposter i avlöningsstaten för häradsskrivare och landsfiskaler m. fl. ändras i anslutning till belastningen för sistförflutna budgetår.

Utskottet. I likhet med departementschefen och de i ärendet hörda myndigheterna finner utskottet billighetsskäl tala för att omförmälda fyra landsfogdar tillerkännes rätt att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna före den 1 juli 1936 infallande tjänstgöringstid såsom ordinarie landsfogde. Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att det för nyreglerade verk gällande avlöningsreglementets bestämmelser jämte de till detta reglemente hörande tillämpnings- och tilläggsbestämmelserna må från och med den 1 juli 1936 för i statsrådsprotokollet avsedda fyra ordinarie landsfogdar så tillämpas, som om bestämmelserna varit gällande under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd;

b) godkänna följande avlöningsstat för fögderiförvaltningarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

I. Häradsskrivare och landsfiskaler m. fl.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:				
a. Lön, tjänstgöringspenningar, ortstillägg och förvaltningsbidrag, *förslagsvis*	kronor	2,200,000		
b. Ålderstillägg, *förslagsvis*	»	315,000		
c. Vikariatsersättningar, *förslagsvis*	»	225,000	kronor	2,740,000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal (extra och biträdande landsfiskaler samt tjänstebiträden åt landsfiskaler), *förslagsvis*			»	400,000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:				
a. Tillfällig löneförbättring, *förslagsvis*	kronor	460,000		
b. Personliga lönetillägg till vissa t. f. landsfiskaler, *förslagsvis*	»	5,000	»	465,000
		Summa	kronor	3,605,000

II. Landsfogdar och landsfogdeassistenter.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*			kronor	247,400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:				
a. Grundavlöningar m. m. ...	kronor	22,300		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	»	3,500	»	25,800
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*			»	1,800
		Summa	kronor	275,000
Summa förslagsanslag			kronor	3,880,000;

c) till *Fögderiförvaltningarna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,880,000 kronor.

131:o) **Fögderiförvaltningarna: Omkostnader**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 170, sid. 292 och 293), att *dels* godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för ifrågavarande anslags användning, *dels ock* till Fögderiförvaltningarna: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 750,000 kronor, varav till reseersättningar 550,000 kronor och till expenser 200,000 kronor. Den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen i grunderna för anslagets användning innebär, att landsfiskalerna berättigas erhålla gottgörelse av statsmedel för den utgift, anordnandet av nattelefonförbindelse medför. Kostnaderna härför uppskattas till 25,000 kronor samt hela behovet av expensmedel till 260,000 kronor. Posten till reseersättningar föreslås höjd med 40,000 kronor i anslutning till belastningen för sistförflutna budgetår.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1938 förordad ändring av grunderna för ifrågavarande anslags användning;

b) till *Fögderiförvaltningarna: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

132:o) **Ombyggnad av landsfiskalsbostaden i Arjeplogs distrikt**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, sid. 293 och 294) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombyggnad av landsfiskalsbostaden i Arjeplogs distrikt* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

133:o) **Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 172, sid. 295—297) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 78,400 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 74,300 kronor. För nästa budgetår föreslås en höjning av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 4,100 kronor, huvudsakligen till följd av att ytterligare en befattningshavare ansetts erforderlig för lappväsendet i Norrbottens län.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	34,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*	»	42,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	1,300
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	700
Summa förslagsanslag	kronor	78,400;

b) till *Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 78,400 kronor.

134:o) **Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, sid. 297 och 298) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 72,200 kronor.

Polisväsendet.

135:o) **Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 174, sid. 299—301) att till Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 16,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 14,700 kronor.

För nästa budgetår har Kungl. Maj:t — i anslutning till ett för stadsfullmäktige i Stockholm framlagt förslag till löneregler för, bland andra, polisintendenterna i staden — räknat med en till 14,900 kronor förhöjd avlöning till statspolisintendenten. Härtill kommer — liksom tidigare — ett belopp av 1,600 kronor för statsverkets bidrag till utgifterna för intendentens pensionering.

Enligt vad utskottet inhämtat, har Stockholms stadsfullmäktige numera bifallit den föreslagna löneregleringen för stadens polisintendenter. Med hänsyn härtill och då utskottet finner det motiverat, att statspolisintendenten i lönehänseende jämställes med nämnda befattningshavare, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottet.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 16,500 kronor.

136:o) **Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 175, sid. 301—303) att till Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 142,500 kronor, därav 55,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 156,600 kronor.

Kungl. Maj:t föreslår, att från och med nästa budgetår upprättas en särskild gränspatrull i Pello by samt att medel anvisas för inköp av en automobil åt nämnda patrull. Vidare föreslås inköp av elva automobiler, avsedda att användas för polisverksamheten mot den olovliga sprithanteringen. Kostnaderna för inköp av samtliga 12 automobiler uppskattas till 80,500 kronor.

För förnyelse av statspolisens motorfordonsbestånd beräknas ett belopp av 55,000 kronor och för inköp av ridhästar m. m. ett belopp av 7,000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag angående upprättande av en gränspatrull i Pello by samt anskaffande av en för patrullen avsedd automobil finner sig utskottet böra tillstyrka. Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 142,500 kronor, därav 55,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

137:o) **Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 176, sid. 303—306) att till Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 366,000 kronor, därav 130,700 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 293,000 kronor.

Av den för nästa budgetår föreslagna höjningen belöpa 38,200 kronor å underhåll och drift av de under föregående punkt omförmälda 12 nya automobilerna och 31,170 kronor å utrustning och beväpning av polismän, inköp av skrivmaskiner och möbler m. m.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 366,000 kronor, därav 130,700 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

138:o) **Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 177, sid. 306—311) att *dels* godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för ifrågavarande anslags användning, *dels ock* till Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,140,000 kronor, därav 49,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 1,900,000 kronor. För nästa budgetår föreslås en ändring av grunderna för anslagets användning såtillvida, att rätten till ersättning för bostadstelefon utsträckes att avse alla vid statspolisen tjänstgörande kriminalkonstaplar och samtliga överkonstaplar vid ordningsstatspolisen.

Vidare föreslås utökning av ordningsstatspolisen med 2 konstaplar, avsedda för gränspatrullen i Pello by. I övrigt är Kungl. Maj:ts förslag huvudsakligen föranlett av statsmakternas år 1937 fattade beslut om statspolisens övertagande av den särskilda spritpolisens verksamhet.

Utskottet.

Den föreslagna utvidgningen av rätten till ersättning för bostadstelefon synes utskottet motiverad. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag i denna del, varvid utskottet dock förutsätter, att ersättning som regel utgår enligt lägst gällande taxa för bostadstelefon.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1938 förordad ändring av grunderna för ifrågavarande anslags användning;

b) till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,140,000 kronor, därav 49,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

139:o) **Statspolisorganisationen: Tillfällig förstärkning av ordningsstatspolisens personal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 178, sid. 311—314) att *dels* godkänna av departementschefen förordade ändringar i grunderna för ersättning till ifrågavarande personal, att tillämpas från och med den 15 april 1938, *dels* medgiva, att den merkostnad, som till följd av nämnda ändringar kan uppkomma under budgetåret 1937/38, må bestridas från statens automobilskattemedelsfond, *dels ock* till Statspolisorganisationen: Tillfällig förstärkning av ordningsstatspolisens personal för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 62,800 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dock högst intill 62,800 kronor.

Jämlikt beslut vid 1936 års riksdag skall ordningsstatspolisen årligen under tiden 15 april—14 oktober erhålla en tillfällig förstärkning av 50 man, vilka huvudsakligen rekryteras bland de från statens polisskola för militära underbefäl avgående eleverna. För bestridande av kostnaderna för förstärk-

ningen har anvisats ifrågavarande anslag, att utgå av automobilskattemedel, vilket anslag hittills varit till beloppet bestämt. Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 51,700 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att dagarvodet till hithörande personal höjes från 5 till 6 kronor samt att gifta polismän därutöver erhålla hyresbidrag med samma belopp, som tillkommer vid försvaret fast anställt manskap, allt räknat från och med den 15 april 1938. Samtidigt föreslås anslaget ombildat till förslagsanslag.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ersättningen till ifrågavarande polispersonal finner utskottet befogad. Billighetsskäl synas utskottet ock tala för att den ifrågasatta höjningen må vinna tillämpning redan från och med den 15 april 1938. Med hänsyn härtill och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1938 förordade ändringar i grunderna för ersättning till här ifrågavarande personal, att tillämpas från och med den 15 april 1938;

b) medgiva, att den merkostnad, som till följd av nämnda ändringar kan uppkomma under budgetåret 1937/38, må bestridas från statens automobilskattemedelsfond;

c) till *Statspolisorganisationen: Tillfällig förstärkning av ordningsstatspolisens personal* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 62,800 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dock högst intill 62,800 kronor.

140:o) **Statspolisorganisationen: Utbildning i motorfordonskunskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, sid. 314) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Utbildning i motorfordonskunskap* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 4,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

141:o) **Bidrag till reservpolisorganisationen m. m. Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 180 och 181, sid. 315 och 316), vilka i förhållande till innevarande budgetår innebära en höjning av respektive anslag med 10,000 och 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* 200,000 kronor;

b) till *Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.* 1,850,000 kronor.

142:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 182, sid. 316) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

143:o) **Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, sid. 316 och 317) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 100,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

144:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, sid. 317), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 100,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 580,000 kronor, därav 68,500 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

145:o) **Särskild polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 185, sid. 318 och 319) att till Särskild polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

Under åtskilliga år har under femte huvudtiteln anvisats ett anslag å 200,000 kronor till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m. Enligt statsmakternas år 1937 fattade beslut skall emellertid denna särskilda polisverksamhet, i vad den avser olovlig införsel av spritdrycker, från och med budgetåret 1938/39 övertagas av statspolisen. Till följd härav föreslår Kungl. Maj:t, att under förevarande punkt medel anvisas enbart för polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m. samt att för nästa budgetår till detta ändamål beräknas 20,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Särskild polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

146:o) **Poliskollegierna.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, sid. 319 och 320) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 5,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Poliskollegierna* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,000 kronor.

147:o) **Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, sid. 320) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,000 kronor.

Civila luftskyddet.

148:o) **Luftskyddsinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 188, sid. 321—325) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för luftskyddsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Luftskyddsinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 61,000 kronor. För nästa budgetår föreslås, bland annat, att till de fast anställda sakkunniga må utgå ersättning för mistade löneförmåner. För tid, varunder sådan ersättning uppbäres, skall emellertid nu utgående arvode nedsättas till 12 kronor för dag. Med hänsyn härtill anses någon ökning av anslagets belopp ej bliva erforderlig för tillgodoseende av förevarande behov.

Vid sidan härav har ett belopp av 6,500 kronor beräknats för anställande av ett ritbiträde samt för skrivhjälp. Därjämte föreslås en mindre ändring av avlöningsstatens uppställning i överensstämmelse med eljest tillämpade principer.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för luftskyddsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		kronor 51,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 15,400	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 100	» 15,500
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		» 1,000
Summa förslagsanslag		kronor 67,500;

b) till *Luftskyddsinspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

149:o) **Luftskyddsinspektionen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, sid. 325—327), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning av expensmedlen med 8,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Luftskyddsinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 58,000 kronor.

150:o) **Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar.** Kungl. Maj:t har före slagit riksdagen (punkt 190, sid. 327 och 328) att till Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 450,000 kronor, varav för vissa orters förseende med alarmeringscentraler beräknats 150,000 kronor och för anskaffande av sirener 300,000 kronor.

För nästa budgetår erfordras icke medel för alarmeringscentraler. Medelsbehovet för anskaffande av sirener uppskattas till 300,000 kronor.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

151:o) **Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning. Civilt luftskydd: Underhåll och kontroll av gasskyddsmateriell m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 191 och 192, sid. 328—330), vilka i förhållande till innevarande budgetår innebära en höjning av respektive anslag med 500,000 och 20,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning* ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor;

b) till *Civilt luftskydd: Underhåll och kontroll av gasskyddsmateriell m. m.* ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

152:o) **Civilt luftskydd: Utbildning av luftskyddspersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 193, sid. 331 och 332) att till Civilt luftskydd: Utbildning av luftskyddspersonal för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 45,000 kronor, varav 25,000 kronor beräknats för luftskyddsinspektionens egna utbildningskurser för luftskyddschefer, instruktörer och försvarsassistenter samt 20,000

kronor som bidrag till svenska röda korsets kurser i sjuktransporttjänst och sjukvård.

För nästa budgetår äskas 60,000 kronor till en under inspektionens överinseende anordnad luftskyddsskola, 20,000 kronor till svenska röda korsets kursverksamhet och 20,000 kronor till luftskyddsförbundet för anordnande av kurser för utbildning av aktiv luftskyddspersonal i enlighet med inspektionens anvisningar.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Utbildning av luftskyddspersonal* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

153:o) **Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum.** Kungl Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 194, sid 332) att till Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 300,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *N. Flyg m. fl.* väckt motion, nr 172, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen hemställa om snabb utredning rörande förutsättningarna och kostnaderna för anordnandet av s. k. bombsäkra skyddsrum vid industriföretag, sjukhus, lasarett, sanatorier samt andra offentliga institutioner, där många människor vore sammanförda och vilka kunde tänkas bli utsatta för bombardemang av fientliga luftflottor i händelse av krig, samt att för riksdagen måtte framläggas förslag i de avseenden, vartill denna utredning gåve anvisning.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Enligt gällande bestämmelser åligger det luftskyddsinspektionen och de lokala luftskyddsmyndigheterna, bland annat, att planlägga byggnadstekniska och andra åtgärder för beredande i erforderlig utsträckning av kollektivt skydd mot verkningar av bomber och stridsgaser. Luftskyddsinspektionen har därjämte att avgiva utlåtanden och verkställa utredningar, som i vederbörlig ordning äskas eller av förhållandena eljest påkallas, ävensom att i övrigt handlägga frågor rörande luftskyddet, som icke ankomma på annan myndighet. Med hänsyn härtill anser sig utskottet hava grundad anledning antaga, att de spörsmål, som beröras i motionen II: 172, äro föremål för luftskyddsmyndigheternas uppmärksamhet och att förty en särskild framställning i ämnet till Kungl. Maj:t icke är av behovet påkallad. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor;

b) att herr Flygs m. fl. förenämnda motion (II: 172) icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Diverse.

154:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 195, sid. 333) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

155:o) **Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, sid. 333) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

156:o) **Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 197, sid. 334—337) att till Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 25,000 kronor.

Anslag har tidigare icke beviljats för detta ändamål.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att den vid ifrågavarande institut bedrivna verksamheten måste anses som betydelsefull och värd bistånd från statens sida. Utskottet finner sig därför böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 25,000 kronor.

157:o) **Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 198, sid. 337 och 338) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 9,400 kronor.

158:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 199, sid. 338) att till Vissa kostnader i anledning av allmänna val för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

Under hösten 1938 skola förrättas allmänna val av landstingsmän samt kommunal- och municipalfullmäktige. Ifrågavarande anslag är avsett att täcka vissa kostnader i samband med dessa val.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

159:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 200 och 201, sid. 339) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom reservationsanslag anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* 400,000 kronor;

b) till *Extra utgifter* 100,000 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

160:o) **Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 202 och 203, sid 340) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

161:o) **Motion angående anslag till en statistisk undersökning rörande de utomäktenskapliga barnens rättsliga ställning m. m. Motion angående understöd åt stenarbetaren Axel Svensson i Emmaboda.** Beträffande en inom första kammaren av herrar *G. Myrdal* och *J. Sandén* väckt motion, nr 92, angående anslag till en statistisk undersökning rörande de utomäktenskapliga barnens rättsliga ställning m. m. samt en inom andra kammaren av herr *N. Flyg m. fl.* väckt motion, nr 248, angående understöd åt stenarbetaren Axel Svensson i Emmaboda avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 15 mars 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Oscar Olsson, Hansén, Asplund, Bergström, Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Ström* i Lidköping, *Carlström* och *von Heland;* samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist, Strindlund, Jeppsson, Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Svensson, Andersson* i Prästbol, *Ward, Andersson* i Södergård, *Weijne* och *Persson* i Tidaholm;

dock att vid behandlingen av punkt 75:o) i stället för herr Hansén deltagit herr *Bäckström* samt av punkterna 59:o)—110:o) i stället för herr Persson i Falla deltagit herr *von Seth,* ävensom av punkterna 111:o)—161:o) deltagit *densamme* i stället för herr Magnusson i Skövde.

Reservationer:

vid *punkt 46:o)* (Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.) av herrar *Oscar Olsson, Asplund* och *Andersson* i Södergård, som ansett att utskottets utlåtande efter andra meningen »Den väckta frågan — — — av Kungl. Maj:t» bort fortsätta: »Därför synes motionen för närvarande ej böra föranleda annan riksdagens åtgärd än att Kungl. Maj:t medgives rätt att, då skäl därtill föreligga, exempelvis beträffande specialanstalter, bevilja bidrag till erkända alkoholistanstalters driftkostnader enligt de grunder, som i motionen föreslås. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och i anledning av herrar Anderssons i Falkenberg och Anderssons i Igelboda förenämnda motion (II: 169),

a) medgiva, att till erkända alkoholistanstalten Hagbyhemmet ävensom till den nya erkända alkoholistanstalt för kvinnor, vilken kan komma att inrättas, må för budgetåret 1938/39 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre 1 krona för dag och vårdplats än även med högst 3 kronor 25 öre för dag och vårdad person;

b) medgiva, att Kungl. Maj:t må, då skäl därtill föreligga, exempelvis beträffande specialanstalten, bevilja bidrag till erkända alkoholistanstalters driftkostnader enligt de grunder, som i motionen föreslås;

c) till *Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 725,000 kronor»;

vid *punkt 75:o)* (Statens sinnessjukhus: Avlöningar)

dels av herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Svensson* i Kompersmåla, *Nilsson* i Landeryd, *Carlström, Magnusson* i Skövde och *von Seth,* vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»När frågan om arbetstiden för personalen vid statens sinnessjukhus tidigare behandlats av riksdagen, har sambandet mellan nämnda spörsmål och frågan om arbetstiden vid de av landsting och kommuner drivna kroppssjukhusen alltid beaktats. Man har därvid utgått ifrån, att en begränsning av arbetstiden vid sinnessjukhusen till 48 timmar per vecka komme att få prejudicerande betydelse även för arbetsförhållandena vid kroppssjukhusen. Ett allmänt genomförande av 48 timmars arbetsvecka vid sistnämnda sjukhus skulle emellertid medföra organisatoriska svårigheter i fråga om sjukhusdriften och förorsaka landstingen ökade kostnader för sjukvårdsväsendet. Med hänsyn till berörda förhållande har riksdagen framgått med varsamhet, när det gällt att begränsa arbetstiden vid de statliga sinnessjukhusen.

Enahanda skäl till försiktighet föreligga alltjämt. För kroppssjukhusens vidkommande har medicinalstyrelsen den 30 maj 1936 utfärdat vissa anvisningar rörande den på sjukhusen anställda personalens arbetstid, anvisningar som i viss mån ansluta sig till de grunder, vilka av 1936 års riksdag godtagits beträffande arbetstiden vid sinnessjukhusen. Tillämpningen av dessa anvisningar har flerstädes nyligen tagit sin början. Åtgärder, som omedelbart leda till ytterligare förändringar härvidlag, synas därför böra undvikas. Utskottet avstyrker förty Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande del.

Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat bör anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal nedsättas med 260,000 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens sinnessjukhus:

— — — (= utskottet) — — —;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sinnessjukhus, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	11,150,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	88,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*	»	4,257,100
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	144,000
Summa förslagsanslag	kronor	15,640,000;

c) till *Statens sinnessjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,640,000 kronor;»

dels av herr *Bäckström,* som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»När frågan om arbetstiden för personalen vid statens sinnessjukhus tidigare behandlats av riksdagen, har sambandet mellan nämnda spörsmål och frågan om arbetstiden vid de av landsting och kommuner drivna kroppssjukhusen alltid beaktats. Man har därvid utgått ifrån, att en begränsning av arbetstiden vid sinnessjukhusen till 48 timmar per vecka komme att få prejudicerande betydelse även för arbetsförhållandena vid kroppssjukhusen. Ett allmänt genomförande av 48 timmars arbetsvecka vid sistnämnda sjukhus skulle emellertid medföra organisatoriska svårigheter i fråga om sjukhusdriften och förorsaka landstingen ökade kostnader för sjukvårdsväsendet. Med hänsyn till berörda förhållande har riksdagen framgått med varsamhet, när det gällt att begränsa arbetstiden vid de statliga sinnessjukhusen.

Enahanda skäl till försiktighet föreligga alltjämt. För kroppssjukhusens vidkommande har medicinalstyrelsen den 30 maj 1936 utfärdat vissa anvisningar rörande den på sjukhusen anställda personalens arbetstid, anvisningar som i viss mån ansluta sig till de grunder, vilka av 1936 års riksdag godtagits beträffande arbetstiden vid sinnessjukhusen. Tillämpningen av dessa anvisningar har flerstädes nyligen tagit sin början. Åtgärder, som omedelbart leda till ytterligare förändringar härvidlag, synas därför böra undvikas.

Det torde för övrigt kunna förutsättas, att frågan om den sjukhusanställda personalens arbetstid småningom kommer att regleras genom lag. Vid sådant förhållande synes spörsmålet om ytterligare begränsning av arbetstiden vid de statliga sinnessjukhusen böra anstå, så att principerna i blivande lagstiftning kunna bli normerande jämväl för arbetsförhållandena vid dessa anstalter. Utskottet avstyrker förty Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande del.

Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat bör anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal nedsättas med 260,000 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens sinnessjukhus:

— — — (= utskottet) — — —;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sinnessjukhus, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	kronor	11,150,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	88,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*	»	4,257,100

4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ..... kronor 144,000

Summa förslagsanslag kronor 15,640,000;

c) till *Statens sinnessjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 15,640,000 kronor;»

dels ock av herr *Jeppsson;*

vid *punkt 89:o)* (Tuberkulosanstalter) av herr *Råstock;*

vid *punkt 148:o)* (Luftskyddsinspektionen: Avlöningar) av herr *Strindlund.*

Stockholm 1938. K. L. Beckmans Boktryckeri.